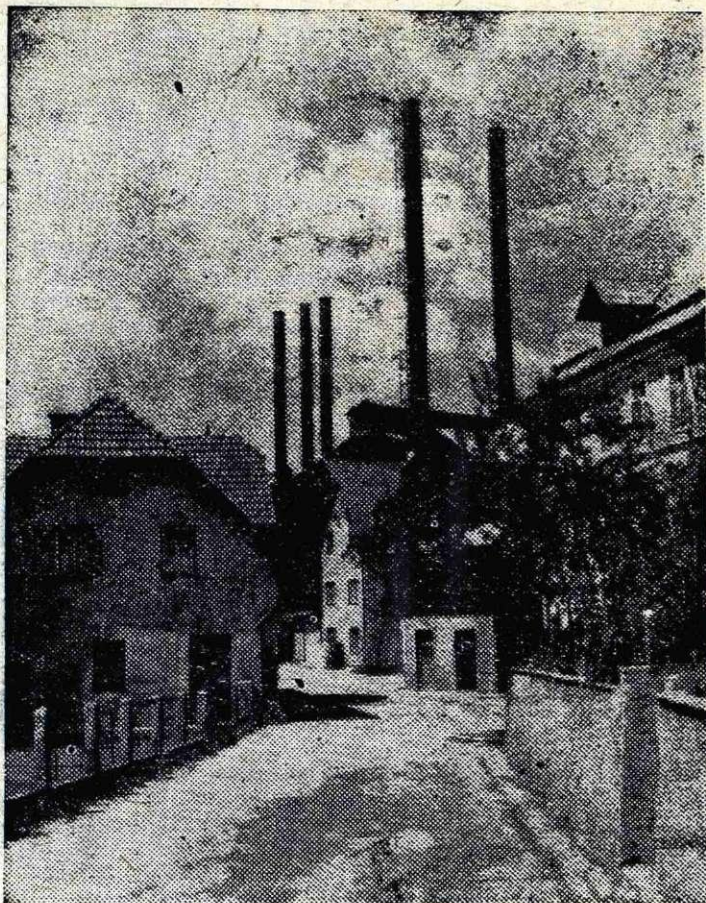

Del Javornika z valjarnami v ozadju

Druga redna seja delavskega sveta železarne

V prejšnji številki »Železarja« smo poročali o razpravi na 2. redni seji delavskega sveta železarne. V današnji številki pa objavljamo še sklepe s te seje:

1. Na predlog UO je delavski svet odobril delavcem, ki se z vlakom vozijo na delo iz Bohinja, da uporabljajo pri odhodu z dopoldanske izmene brzovlak s tem, da sami plačajo 1800 din, razliko do polne cene mesečni vozovnici pa krije železarna.

2. Delavski svet je imenoval komisije. Navajamo sestav nekaterih komisij, ki so važne za vsakega posameznega člana kolektiva.

KOMISIJA ZA PROŠNJE IN PRITOŽBE Drol — kisikarna Jesenice, Franc Šuligoj — valjarna 2400, Vlado Likovič — meh. hanična delavnica, Franc Kaberce — elektropeč, Franc trašnik — Javornik II, To-

maž Kavčič — Javornik I, Emil Noč — pravna služba.

STANOVANJSKA KOMISIJA

predsednik: Alojz Likovič — cevarna; člani: Leopold Lavtar — promet, Mirko Dimc — projektivni biro, Rafael Ortar — martinarna, Jelka Božič — elektrodni oddelek.

DISCIPLINSKA KOMISIJA

predsednik: Ivan Šorn — šamotarna; namestnik: Franc Gasar — promet; član: Velimir Jovičič — Javornik II; namestnik: Zdravko Smolej — prodajni oddelek; član: Mladen Azimović — hladna valjarna-žičarna; namestnik: Vinko Kunšič — inventurna komisija.

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVED DELOVNEGA RAZMERJA

predsednik: Jože Lenar — promet; člani: Anica Pirč — gostinska enota »Železar«, Franci Terseglav — elektrodni oddelek, Niko Jezeršek — prodajni oddelek, Stane Torcar — plavž.

KOMISIJA ZA NAGRAJEVANJE RACIONALIZATORSKIH IN NOVALATORSKIH PREDLOGOV

predsednik: inž. Janez Bidovec — Javornik I, člani: Martin Zvab — valjarna 2400, Stana Živec — IBM, inž. Jože Arh — RO, Franc Pretnar — mehanična delavnica.

3. Na predlog komisije za organizacijo in nagrajevanje je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

V delovni enoti martinarna naj se uvede izplačevanje stimulacijskega dodatka, ki je odvisen od proizvodnje posamezne peči in se tudi izplačuje po pečeh. V ta namen je delavski svet sprejel pravilnik, ki določa način formiranja sredstev in način izplačila tega dodatka. Sredstva za dodatek se fi-

aR

JESENICE, 8. AVGUSTA 1964

ŠT. 32-VI.

Kdo so novi predsedniki delavskih svetov delovnih enot

Vse delovne enote so imele v teku julija konstituantne seje delavskih svetov, na katerih so izvolili predsednike. Predstavljamo vam novoizvoljene predsednike delavskih svetov v delovnih enotah:

Plavž — FRANC GOLBA, martinarna — STEFAN ŠCERBIČ, elektropeč — FRANC LEGAT, livarna — TEODOR VISTER, šamotarna — STEFAN RUS, profilna valjarna — JOŽE BERGANT, valjarna tanke pločevine — FERDO LUKEK, valjarna 2400 — JANKO SMOLEJ, žična valjarna — ZDRAVKO ČUFAR, jeklovlek — ANTON KLEMENC, strugar na valjev — MARJAN VILMAN, hladna valjarna in žičarna — IVAN SUSENIK, cevarna — FRANC LOGAR, žebljarna — DONAT BERČIČ, elektrodni oddelek — ALBIN BABIČ, mehanična delavnica — IVAN MEZNARC, konstrukcijska delavnica — ANTON TEPINA, elektro delavnica — ANTON PINTAR, promet — MIRKO MARTINUČ, transport — SIMON TURŠIČ, vzdrževanje Javornik — PETER PAPIČ, elektro in toplotna energija — PETER PRISTOV, plinska in vodna energija — STANKO ZARNIK, energetska gospodarstvo — MITJA CEBULJ, projektivni biro — MIRKO DIMC, OTK-RO — inž. BOGDAN STOCCA, gostinska enota — IVAN DAKSKOFER, upravne službe — MILAN LEMPELJ.

DE šamotarna

Za pravilno uporabo zaščitnih sredstev

Pozno sklicanje konstituantne seje in še poznejše sklicanje prvega rednega zasedanja DS šamotarne ne gre zgolj na račun prejšnjega predsednika, ki bi moral sklicati konstituantno sejo, ampak delno tudi na račun premajhne aktivnosti članov političnih organizacij obrata.

Tako je bila prva redna seja sklicana 27. julija, na kateri so člani razpravljali največ o problemih in vzrokih, ki so negativno vplivali na izpolnitev družbenega plana.

Iz poročila tovariša obratovodje je bilo razvidno, da so plan izpolnili le s 93 %.

Glavna krivda je predvsem v daljših zastojih na pečnem oddelku, ki je imel, zaradi večje okvare generatorja, največ izpada na proizvodnji.

Tudi boljša kvaliteta ponovne opeke je zahtevala časovno daljšo obdobje žganja in je bil obžig velike peči zaradi tega podaljšan za 12 — 15 ur na eno peč.

Poleg tega ni bilo dovolj naročil za mase, ker so glavni remont v jeseni, pozimi ali spomladi, med vzroki pa je tudi občutno pomanjkanje delavcev.

Zaradi pomanjkanja delavcev, so bili skupni zastoji večji za 7 %.

Izredno ugodno pa je bilo slišati, da se je vzdržnost ponovc izboljšala za 2 šarži.

Pri obravnavi kvaliteten problemov, je bila izražena želja, da naj bi OTK zasledoval vzdržnost vseh ponovc, ne samo preizkusnih, po spremnih kartonih metalurškega instituta.

Prav tako naj bi zasledovali vzdržnost ponovc za tekoči grodelj in ponovc na elek-

tričnih pečeh, katerih vzdržnost je preko 40 šarž.

Tudi analiza stroškov ni najbolj ugodna. Kolektiv je zaradi uporabe kvalitetnejših in dražjih surovin, da bi dosegel kar najboljšo vzdržnost opeke, imel zvišanje za 3.200.000 din, vendar pri predelovalnih stroških kaže znižanje.

V razpravi je bilo omenjeno, da mora sleherni član pravilno uporabljati draga zaščitna sredstva, pa naj si bodo to čevlji, čelada, obleka ali podobno.

Zaradi vse večje iztrošenosti peči, je bil sprejet sklep,

da se del. mesto pomožni zidar preimenuje v remontnega, da bomo dobili potrebne kvalificirane delavce.

Tudi razprava o vzdrževanju je nakazala, da je treba čim boljše opraviti reorganizacijo, kajti sedanja oblika ima določene negativne strani.

Člani DS DE so bili tudi mnenja, da sedanji prostori delilnice toplega obroka ne odgovarjajo in bi bili potrebni prikladnejši prostori, kar je tudi mnenje republiškega inšpektorja inž. Pirca.

Ker se večina obratov ne pridržuje odrejenega časa, pride pogostokrat do dolgega čakanja, kar vsekakor negativno vpliva na proizvodnjo.

Iz delovne enote valjarna 1300

V prvem polletju večja proizvodnja in 54 milijonov dinarjev prihranka

V valjarni 1300 so pred kratkim objavili rezultate o doseženih uspehih v prvem polletju. Iz teh podatkov je razvidno, da so plan vroče valjane pločevine izpolnili s 103,5 odstotka, gotove robe pa s 108,3 odstotka. Tudi v pocinkovalnici so zadovoljni z doseženim uspehom, saj so polletni plan izpolnili s 117 odstotki.

Zelo pomembna je ugotovitev, da so v prvem polletju izdelali 100 ton dekapirane pločevine več kot je bilo pla-

no in prav tako 165 ton več dinamo pločevine, 40 ton več trafo in prav toliko ton več OL2 spec. Podoben uspeh

so zabeležili tudi v lužilnici in izlužili 480 ton pločevine več kot lani.

Iz podatkov, ki so bili objavljeni v 33. številki »Novic«, je razvidno, da so v prvem polletju dosegli uspehe na vseh področjih. Še posebej je treba poudariti, da so v primerjavi z lanskim pov-

(Nadaljevanje na 3. str.)

Kako smo delali v juliju Druga redna seja delavskega sveta

Železarna Jesenice tudi v juliju ni izpolnila operativnega plana skupne proizvodnje. Plan je bil izpolnjen s 96,8 %, družbeni plan pa s 95,3 %. Tudi realizacija finančnega načrta je nekoliko pod planom.

V topilnicah so izpolnili operativni plan skupne proizvodnje samo s 97,2 %, razen plavža ga ni izpolnil noben obrat. Martinarna je izdelala 13 šarž nizko legiranih jekel, zaostaja pa z izdelavo dinamom kvalitet. Tri dni so obratovali s 5 pečmi, zaradi prodora na peči V. Elektropeč tudi ni izpolnila tonaže, zara-

di redukcije električnega toka v prvih dveh tednih v mesecu. Izdelala pa je 23 kromovih šarž in 2 novi kvaliteti na peči II. V opekarni je primanjkovalo delovne sile, delno pa so delali boljše kvalitete.

V valjarnah so izpolnili operativni plan skupne proizvodnje samo s 96,2 %. V tej enoti so samo žična valjarna, valjarna 1300 in jeklovlek izpolnili plan. Težka proga je imela okvare na progi in zlom valja. Pomanjkahe delavcev v čistilnici gredic je tudi vzrok, da težka proga ni izpolnila plana končnih iz-

delkov. Srednje in lahke proge so obratovali okrnjeno zaradi pomanjkanja delovne sile, zaradi tega je bilo izpada blizu 160 ur ali 800 ton manj vroče valjanih izdelkov. Za izvoz so odpremili 719 ton, kar je zelo zadovoljivo. V žični valjarni so imeli težave z valjanjem kvadratnih gredi iz železarne Sisak. V valjarni 2400 so imeli konec meseca okvaro na potisni peči (dva dni).

V valjarni 1300 so imeli težave s pomanjkanjem delavcev, za izvoz pa so odpremili 439 ton pocinkane pločevine, kar je do sedaj rekord. Pomanjkalo jim je tudi cinka. Jeklovlek je imel dovolj vložka za obratovanje. V delu imajo ventilsko jeklo.

Tudi predelovalni obrati niso izpolnili operativnega plana skupne proizvodnje. Izpolnitev znaša samo 97,1 %. Samo žičarna in elektrodni oddelki nista izpolnila operativnega plana. Žičarna je imela velike težave s pomanjkanjem delavcev, dnevno je bilo odsotnih 50 ljudi. V cevarni so imeli v drugi polovici julija planirani letni remont. Žebeljarna tudi ni izpolnila plana pri vzmeteh in bodeči žici. Elektrodni oddelki pa ni izpolnil plana zaradi nove sušilne peči, katera še ni postavljena, je pa na izpolnitev letnega plana vezana.

Janez Rozman

ZAHVALA

Sindikalnemu pododboru obrata Javornik I se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč ob moji težki bolezni.

Milan Kolman
Vojna bolnišnica
Ljubljana

(Nadaljevanje s 1. str.)

nancirajo iz dodatnih sredstev, zaenkrat poizkusno za dobo treh mesecev, ko obratovodstvo in samoupravni organi lahko spreminijo notranje startne osnove, v kolikor posamezna peč ne bi mogla izpolniti postavljene naloge.

To stimulacijsko nagrajevanje že pri sedanjem stanju povečuje osebne dohodke za nekaj odstotkov, če pa bo proizvodnja večja za 1 %, bodo osebni dohodki večji za 2,7 % in tako dalje.

4. Delavski svet je odobril tudi nekaj novih cenikov za nekatere nove izdelke:

— v šamotarni je treba popraviti cenik, da bodo povečali osebne dohodke za približno 11 %;

— v profilnih valjarnah naj cenik popravijo tako, da bodo osebni dohodki večji za približno 0,86 %;

— v valjarni 2400 je treba spremeniti cenik tako, da bodo osebni dohodki večji za 9 %. V kolikor bi enota dosegla še normalno planirano proizvodnjo, bodo osebni dohodki večji še za 7 %;

— v jeklovleku naj cenik popravijo za 10 %;

— za delovno enoto promet je delavski svet odobril, da pri računanju lokomotivskih ur izločijo poleg ur, porabljenih za investicije, še ure, porabljene zaradi remontov. To daje delovni enoti za približno 9 % večje osebne dohodke.

5. Delavski svet je sprejel način formiranja sredstev osebnih dohodkov v času izpada električne energije in pomanjkanja vode, tako da v bodoče zaradi tega ne bodo pri osebnih dohodkih pri-

krajšani prizadeti proizvajalci.

Delavski svet je odobril večje mesečne nagrade delavcem, zaposlenim v mladinski brigadi, ki bodo znašale sedaj 18.000 dinarjev.

Poleg dodatka 1500 din mesečno, ki ga priporoča Zvezni izvršni svet zaradi podražitve nekaterih življenjskih artiklov, je delavski svet odobril do nadaljnjega še 1500 din dodatka, tako da bo v celoti dodatek znašal 3.000 dinarjev.

6. Na predlog komisije za organizacijo in nagrajevanje je delavski svet sprejel dopolnitev 11. člena pravilnika o regresiranju, tako da je vzpodbudni regres za borce NOV oziroma aktiviste, ki imajo priznane delovne dobo, večji in sicer: od 1941. leta za 50 %, od 1942. leta za 40 %, od 9. 9. 1943. leta za 30 %.

V nadaljevanju seje je delavski svet sprejel še vrsto sklepov na predlog gospodarske komisije, predvsem o prodaji lokomotive DHM — Ganz Mavag, o novi ceni za Elira prašek, o likvidaciji osnovnih sredstev GEZ, o dodatni delitvi sredstev sklada skupne porabe, o inventurnih razlikah, o plačilu primanjkljaja, ki je nastal pri kuvertiranju in o bonifikacijah inozemskim kupcem.

Na predlog komisije za kadre in izobraževanje je delavski svet odobril štipendije iz delovnega razmerja za šolsko leto 1964-65 in potrdil odobrene redne štipendije. Potrdil je tudi finančni plan izobraževanja, ki znaša 150 milijonov dinarjev in imenovanje predstavnikov javnosti v nekatere delovne organizacije v jeseniški občini.

Operativni plan v juliju izpolnjen samo z 96,8 odstotkov

Izpolnitev po obratih

ekonomska enota	Izpolnitev oper. plana skupne proizvodnje v %
plavž	100,5
martinarna	96,5
elektropeč	88,0
livarna	91,8
opekarna	97,5
topilnice	97,2
težka proga	92,3
srednje in lahke proge	80,0
žična valjarna	104,9
valjarna 2400	96,6
valjarna 1300	120,0
jeklovlek	106,8
valjarne	96,2
hladna valjarna	109,6
žičarna	89,9
žebeljarna	102,4
cevarna	104,5
elektrodni odd.	86,8
predelovalni obrati	97,1
železarna	96,8

Uveljavljanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja v tujini

Vsi zavarovanci, ki odhajajo v tujino, razen tistih, ki gredo v tujino po zasebnem oprasku, morajo biti prijavljeni pri komunalnem zavodu za socialno zavarovanje na področju, na katerem so bili prijavljeni tudi doslej, oziroma kjer so nazadnje prebivali, če dotlej niso bili zavarovani. Prijavo vložijo organizacija, pri kateri je zavarovanec zaposlen v Jugoslaviji. Osebe, ki dobijo zaposlitev pri mednarodni ali tuji organizaciji ter delodajalci pa morajo vložiti prijave same. Namesto prijave je treba vložiti za zavarovanca, poslanega po službenem oprasku ali na strokovno izpopolnjevanje, sporočilo komunalnemu zavodu. Za osebe, ki odhajajo v tujino na strokovno izpopolnjevanje pa niso zaposlene, morajo vložiti sporočilo dajalci domačih štipendij ali organizacija preko katere dobiva zavarovanec tujo štipendijo. Prijavo oz. sporočilo je treba vložiti v pred-

pisanem roku in ji je treba predložiti akt o podlagi zavarovanja (odločbo, delovno pogodbo, odobritev pristojnega organa, odločbo o odobritvi štipendije). Predložiti je tudi treba izvid zdravniškega pregleda. Komunalnemu zavodu je treba tudi pošiljati v predpisanem roku prijave o spremembah okolnosti, ki so važne za obseg pravic, prav tako tudi objave iz zavarovanja v tujini.

Ob prijavi izda komunalni zavod zavarovancem potrdilo o pravici do zdravstvenega varstva v tujini. Potrdilo je treba izdati zavarovanim osebam tudi, če odhajajo v tujino po zasebnih opraskih, če to zahtevajo in predložijo potni list ter potrdilo o zdravniškem pregledu. Če zavarovanec ni dobil potrdila o pravici do zavarovanja pred odhodom v tujino, ga lahko zahteva po našem predstavništvu iz tujine, če je bil opravljen zdrav-

Nadaljevanje in konec

niški pregled pred odhodom v tujino.

Zavarovanci, ki so zaposleni v tujini ali so tam na strokovnem izpopolnjevanju, morajo plačati prispevek za socialno zavarovanje; za zavarovance, ki so zaposleni pri jugoslovanskih organizacijah ali delodajalcih, ali če so jih poslale v tujino naše organizacije, morajo plačevati prispevek za socialno zavarovanje organizacije ali delodajalci pri katerih so zaposleni. Ti zavarovanci morajo plačevati osebni prispevek za zdravstveno varstvo v tujini, ki znaša 5 % od razlike med osebnim dohodkom, ki ga imajo v tujini in osebnim dohodkom, ki so ga imeli v Jugoslaviji, najmanj pa 5.000 din na mesec. Zavarovanci, ki morajo sami plačevati prispevek (to so tisti, ki so zaposleni pri tujih in mednarodnih organizacijah) ne uživajo pravice iz zdravstvenega varstva, če ne plačajo pravočasno prispevka.

Zdravstveno varstvo v tujini zagotovijo za naše zavarovance naša predstavništva, bodisi da jih zavarujejo in zanje plačajo prispevek ali napravijo pogodbo z zdravniki ali z zdravstvenimi ustanovami ali določijo zdravnike, pri katerih bodo iskali naši zavarovanci zdraviško pomoč. Za države, s katerimi je sklenjena konvencija o socialnem zavarovanju, veljajo do ločila konvencije. Zavarovanec se mora torej po prihodu v tujino javiti pri našem predstavništvu. Ko le-ta po potrdilu ugotovi, da ima zavarovanec pravico do zdravstvenega zavarovanja, izda za iskanje zdravstvene pomoči napotnico, ki velja 1 mesec, če pa prebiva zavarovanec v drugem kraju predstavništvo izda napotnico za dva meseca. Zdravstveno varstvo morajo zavarovane osebe uveljavljati pri zdravniku, ki ga določi predstavništvo. Če ga uveljavljajo drugje, je treba plačati stroške iz sklada zdravstvenega zavarovanja samo v višini cen, ki so določene za zdravnike in ustanove, ki jih je določilo predstavništvo in ki jih odobri za posamezne države

V prvem polletju večja proizvodnja in 54 milijonov din prihranka

(Nadaljevanje s 1. str.)

prečjem in kljub premiku v kvaliteto izboljšali izplen za 0,3 %. Polletni finančni plan pa presegli za 321 milijonov dinarjev. Pri planiranih stroških ugotavljajo 54 milijonov dinarjev prihranka, ter porast storilnosti dela v primerjavi z letom 1963 za 5 %. Večji kot lani je bil tudi izvoz pločevine, saj so v prvem polletju izvozili že 1500 ton pocinkane pločevine.

Osební dohodki so bili za prvo polletje planirani na eno plačano uro neto 202 din v povprečju, doseženi pa z 233 din ali 15 % več. Medtem povprečje železarne izkazuje povečanje planiranega dohodka s 109 %. V rezervnem

skladu ima delovna enota valjarne 1300 okrog 7 milijonov dinarjev, vendar bodo ta sredstva porabili takrat, ko bo stanje z osebnimi dohodki bolj kritično.

Remonta na progi letos ne bodo imeli, ker zaenkrat še ni potreben. Izrabljene dele pa bodo lahko zamenjali ob nedeljskih popravilih. V avgustu bodo zamenjali pocinkovalne banje in zaradi tega v pocinkovalnici ne bodo obratovali tri dni.

K delovni enoti valjarna 1300 so bili na osnovi sklepa delavskega sveta železarne o reorganizaciji obrata Javor-nik IV priključeni delavci nakladalne skupine Glavič.

-or

Nesreče

TOPILNICE PLAVŽ

Husein Damastagić, pomočnik vozača vsipnega voza, je prehitro skočil. Pri tem mu je spodrsnilo in udaril se je na koleno leve noge.

Mujaga Kurtović, delavec v kamnolomu, ni bil previden pri potiskanju železnega vagončka in si je pri tem poškodoval palec desne roke. Vahid Ajanović, koksar, si je priprl prste leve roke, ko je zapiral vrata vagona.

Hilmo Avdić, pomožni bagerist, je stal poleg vrat vagona, ko jih je sodelavec zapiral. Pri tem mu je padel železni zapirac na glavo.

Hamdija Hasanagić, vozač

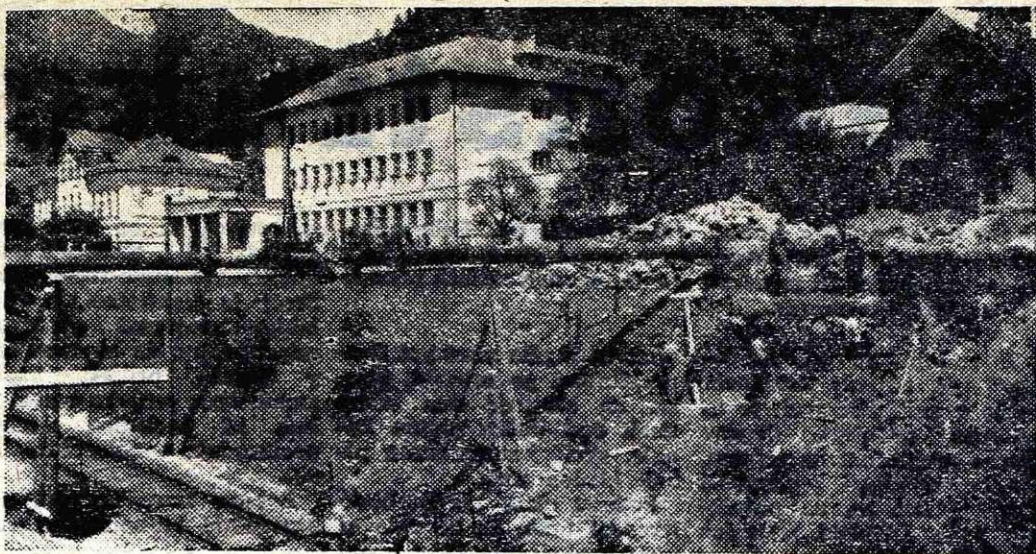
polnilnega voza, je izkopaval surovo rudo iz silosa. Ko se je hotel izvleči iz silosa, se je prijel za tir železniške proge. Prav v tem trenutku je sodelavec potisnil vagonček, ki je ponesrečencu močno poškodoval dlan leve roke.

MARTINARNA

Feliks Rijavec, ponovčar, je čistil ponovco z železnim drogom. Pri tem mu je kos žlindre poškodoval obraz.

SAMOTARNA

Vlado Lakič, dovažalec polizdelkov, se je močno udaril na kazalec leve roke, ko je nakladal opeko.

Začeli so graditi nov nadvoz

V »Železaru« smo že večkrat poročali o rekonstrukcijskih delih na gorejski železniški progi, ki bo še letos elektrificirana. Poročali smo tudi o množičnem sestanku na Koroški Beli, kjer so občani zahtevali, da je treba zgraditi pri osnovni šoli nov železniški nadvoz, ki naj bi služil tako pešcem, kakor tudi prevoznim sredstvom in bo Koroška Bela imela boljšo povezavo s cesto I. reda. Občani so takrat menili, da bi z izgradnjo železniškega nadvoza lahko ukinili zapornice na sedanjih železniških prehodih in bi se tako izognili morebitnim nesrečam.

20. julija so delavci SGP Projekt začeli z rušenjem starega, že dotrajanega železniškega nadvoza. Pred dnevi so začeli tudi z izkopom temeljev za nov železniški nadvoz, ki bo zgrajen na istem mestu kot je bil prejšnji. V kratkem bodo začeli tudi z gradnjo oziroma urejanjem novega cestišča med železniškim nadvo-

zom in cesto I. reda ter na drugi strani z urejanjem priključka na nadvoz s Prosvetne ceste in Ceste talcev. Tov. Vidmar iz SGP Projekt je sodelavcu našega lista povedal, da bo novi most precej večji kot je bil sedanji. Cestišče bo široko šest metrov, na vsaki strani pa meter in pol pločnika za pešce. Višina mostu od železniških tirov do cestišča bo 6,30 m, tako da bo nadvoz višji za 80 cm od starega. Zaenkrat imajo pri gradbenih delih zaposlenih le 10 delavcev, pozneje pa bodo njihovo število še povečali. Beton, ki ga bodo potrebovali pri gradnji nadvoza, bodo vozili iz centralne betonarne na

Belškem polju. Predvidevajo, da bodo v železniški nadvoz ugradili 6 ton betonskega železa in 205 m³ betona. V kolikor bo delo potekalo po določenem načrtu, bo most zgrajen že do oktobra, proračun pa znaša 35 milijonov dinarjev.

-or

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata žebjarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Mijo Meštrić

OBVESTILO

Obveščamo vse člane delovne skupine in upokojence Železarne Jesenice, da bo mala prodaja zaradi dopustov zaprta od 17. do 31. avgusta 1964.

MALA PRODAJA

Zvezni zavod za socialno zavarovanje.

Stroške zdravstvenega varstva poravnava za zavarovane osebe, ki so izpolnile pogoje po pravilniku predstavništvo iz deviznega depozita, ki mu ga daje na razpolago Zvezni zavod za socialno zavarovanje. Izplačilo odobri republiški zavod za zavarovance svoje republike, dinarsko vrednost za stroške pa je treba poravnati iz sklada zdravstvenega zavarovanja pri pristojnem komunalnem zavodu.

Uveljavljanje pravic do denarnih dajatev iz socialnega zavarovanja.

Zavarovanci, ki so upravičeni do zdravstvenega varstva v tujini, imajo tudi pravico do plačila potnih stroškov, kadar morajo potovati do zdravnikar v drug kraj, ali kadar morajo biti prepeljeni v zdravstveni zavod ali iz zdravstvenega zavoda in kadar jim republiški zavod odobri ali pa odredi povratek v domovino med zdravljenjem. Stroške je treba plačati za najkrajše relacije, ki so potrebne in po osnovnih tarifah za redna prevozna sredstva, sredstva javnega prometa, razen kadar je iz zdrav-

stvenih razlogov potreben drugačen prevoz, kar presodi republiški zavod za socialno zavarovanje na prošnjo zavarovane osebe; stroške za tak prevoz lahko založi tudi predstavništvo proti pismeni obveznosti zavarovane osebe, da jih bo vrnila, če bi se izkazali kot neutemeljeni. Med potovanjem v zvezi z zdravstvenim varstvom ima zavarovanec pravico tudi do dnevnice in sicer v znesku 40 % najnižje dnevnice, ki velja za službena potovanja javnih uslužbencev za tisto državo (gl. pravilnik o spremembah pravilnika o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino.) Ur. list FLRJ št. 30/62 in 48/62. Pravico do potnih stroškov ima tudi spremljevalec, če je bil potreben po ugotovitvi zdravnika, s katero soglašata tudi predstavništvo.

Za nadomestilo osebnega dohodka mora zaprositi zavarovanec, ki je upravičen do njega. Republiški zavod za socialno zavarovanje in sicer preko našega predstavništva. Nadomestilo izplača predstavništvo po odločbi Republiškega zavoda za socialno zavarovanje. Podoben je tudi postopek za podporo za

opremo otroka, za posmrtnino in pogrebno.

Organizacijam, ki delajo v tujini, lahko dovoli Zvezni zavod za socialno zavarovanje, da uveljavljajo pri njih zaposleni zavarovanci in njihovi družinski člani pravice iz zdravstvenega zavarovanja v tujini pri samih organizacijah oz. njihovih poslovalnicah namesto predstavništva naše države. V takem primeru veljajo za poslovanje teh organizacij pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja, enaka določila, ki veljajo za predstavništva.

Pravilnik določa tudi odgovornost za škodo, ki bi jo povzročila zavarovana oseba s kršitvijo njegovih določil, prav tako pa tudi odgovornost predstavništva, ki bi izplačalo v tujini za stroške zdravstvenega varstva več kot pa je utemeljeno z določili pravilnika.

Podrobna določila vsebuje tudi pravilnik o evidenci, ki jo je treba voditi o zavarovanju jugoslovanskih državljanov v tujini. V predhodnih določilih predpisuje pravilnik, da morajo vse zavarovane osebe, ki se nahajajo dne 1. 8. 1963 v tujini, vložiti prijave pri

komunalnih zavodih oz. jih morajo vložiti zanje jugoslovanske organizacije, če so zavarovanci pri njih zaposleni, ali so jim dodelile štipendijo ali pa posredovale pri dodelitvi tuje štipendije. Zavarovanci morajo od 1. avgusta 1963 dalje uveljavljati svoje pravice do zdravstvenega varstva v tujini samo na osnovi potrdila o zavarovanju, ki ga izda pristojni komunalni zavod za socialno zavarovanje.

Za zavarovance Železarne, ki odhajajo v tujino, izda zdravniški izvid obratna ambulanta Železarne Jesenice in na njegovi osnovi komisija pri KZSZ Jesenice zdravniško potrdilo o zdravstvenem stanju. Komunalni zavod pa na osnovi zdravstvenega potrdila izda potrdilo o pravici do zdravstvenega varstva v tujini. Da bi oddelek za socialno zavarovanje pri Železarni lahko pravočasno oskrbel potrdilo o pravici do zdravstvenega varstva v tujini od komunalnega zavoda mora vsak, ki potuje v tujino, službeno predložiti oddelku najkasneje 8 dni pred odhodom, potrdilo o zdravstvenem stanju od Obratne ambulante Železarne Jesenice.

Tine Žen

Rekonstrukcija naših

V eni izmed zadnjih števil *»Železarja«* je inž. Golc opisal razvoj oddelka za pripravo rude v obratu plavž. Danes bom v kratkem poizkusil prikazati stanje rekonstruiranih plavžev in pripadajočih naprav.

Z ozirom na to, da so plavži na najbolj kritičnem kraju v naši železarni, je to poseben problem. Čeprav smo s prostorom na tesnem, ne bomo mogli spremeniti drugega kot to, da porušimo rake. Državna železnica za Bohinj in uvozni tir v železarno morata ostati nedotaknjena.

Razvoj dosedanjih plavžev in pripadajočih agregatov nam še danes diktira, kje bosta stala nova plavža. To velja posebno za nove čistilne plina in kavperje s turbinami ter temelje plavžev. V kolikor bi to poizkušali spreminjati — namreč lego teh agregatov — bi zašli v velike težave.

Nova plavža in pripadajoče naprave nam projektirajo poljski strokovnjaki, kateri imajo precej izkušenj na tem področju. Delno bodo nekatere stvari projektirali in konstruirali v našem projektivnem biroju.

PLAVŽI:

Plavži bodo imeli zmogljivost 415 ton grodlja dnevno, premer talilnika je 4500 mm in keristni volumen 322,4 m³, število pihalic: 10 s premerom 150 mm.

Izvedba konstrukcije je ameriška, ali taka kot jo že imata obstoječa plavža. Jašek nosi pet podpornih stebrov. Plašč je iz varjene konstrukcije. Jašek bomo predvidoma hladili s hladilniki, trebuhi oziroma sedlo in talilnik pa z obrizgavanjem iz krožnih cevovodov. Hlajenje mora biti posebno intenzivno, ker predvidevamo v vložku 80 odst. sintra oz. aglomerata in bomo imeli

opraviti z zelo visokimi temperaturami po preseku plavža. Za hlajenje dna bomo imeli pod dnom plavža kanale, skozi katere bomo pihali hladen zrak.

Podesti okoli plavža bodo izvedeni tako, da bo delovni podest okoli plavža v višini žilnice, kar nam bo omogočalo zelo lahko menjavanje vetrnih šob; sedaj je podest v višini preboda grodlja.

Žrelne naprave na plavžu bodo tipa McKer-Brown-Mazanek. To je zaporna naprava z dvema zvoncema in vrtečim lijakom. Volumen med spodnjim zvoncem in zgornjim znaša 15 m³. Ta žrelna naprava je v svetu najbolj razširjena in imamo z njo najmanj težav in zagotavlja zelo veliko zatesnjenost.

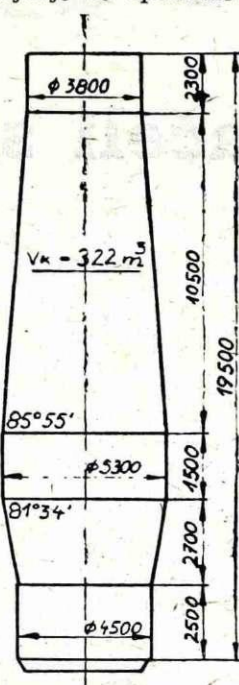
Cevovodi žrelnega plina bodo štirje, ki se bodo stikali v enega, na katerem bo prezračevalni ventil. Od tod bo vodil samo en cevovod v prašno vrečo. Na žrelu bo montažni žerjav nosilnosti 15 ton, s katerim bomo lahko menjali vse dele zapornih naprav; v veliko pomoč nam bo tudi pri remontih.

Ker bomo imeli za zapiranje odprtine za grodelj specialno mašilno maso, ki je ne bo mogoče ročno odpirati, bomo uvedli avtomatsko vrtno kladivo. To kladivo bo omogočilo, da bomo imeli izvrtno prebodno odprtino za grodelj vedno pod istim kotom in isti smeri. Samo ta način jamči pravilno vzdrževanje prebodne odprtine. Odprtine nikakor nismo več odpirati s kisikom.

Za zapiranje prebodne odprtine bomo imeli nov ma-

šilni stroj, ki bo imel zmogljivost 350 l. Količino iztisnjene mase lahko reguliramo. Stroj je električen. Z njim lahko zapiramo prebodno odprtino, ne da bi zmanjšali v plavžu pritisk. Vsako zmanjšanje pritiska v peči pa ima za posledico manjšo proizvodnjo v določenem času.

Povsem novo bo tudi pripravljanje te specialne ma-

Skica predstavlja profil projektiranih visokih peči s keristnim volumenom 322 kub. metrov

se. To je tako imenovana katranska masa brez dodatka vode.

Odpiranje in zapiranje žilnice odprtine bo pnevmatsko s posebno pripravo, katera bo imela bakren zamašek, ki bo vodno hlajenje. Tako odpade zelo težavno in nevarno delo pri odpiranju žilnice odprtine.

ČISTILNE NAPRAVE:

Predvidevamo, da si bodo takole sledile: prašne vreče — ciklon — elektrofilter. Prašne vreče so dimenzionirane tako, da dobimo maksimalni izkoristek očiščevanja. Morda bo malo čudno izgledalo, ko bodo prašne vreče postavljene, saj bodo imele premer okoli 8000 mm in višino okoli 28.000 mm. Vendar samo na ta način lahko dosežemo zaželeno stopnjo izločanja prašnih delcev. Pod prašno vrečo in ciklone bo možno voziti s specialnimi vagoni za odvoz plavžnega prahu. Ta prah bomo odvzeli iz prašne vreče in ciklonov s polžastimi transporterji. Prah bomo močili z vodo in tako preprečili nepotrebno zapraševanje atmosfere.

Obstoječi stolpni čistilci so dimenzionirani tako, da bodo omogočili celotno predelavo oziroma čiščenje plavžnega plina, ki ga bomo dobili iz plavžev.

KAVPERJI:

Obstoječi kavperji so premajhni za rekonstruirane plavže, ker z njimi ne moremo doseči zaželenih temperatur; na ustju pihalic želimo 950° C. To bo mogoče samo z rekonstrukcijo kavperjev in sicer povišanjem za približno šest metrov in dodatnim novim 6 kavperjem. Na ta način bomo lahko prišli na trikovperski sistem dela.

Armaturu na kavperjih bi delno zamenjali z novo ali spremenili. Istočasno bo uvedena tudi avtomatična regulacija mešanice plina in jekla ter avtomatično vžiganje mešanice. Nekaj sprememb bo tudi na armaturah za boljše in večjo varnost okolice ter ljudi, ki imajo z armaturami opravka.

Ker pa predvidevamo pri projektiranih plavžih zelo visoko in direktno redukcijo, bomo dobili plavžni plin nižje kalorične vrednosti, okoli 850 Kcal/Nm³. To je občutno premalo, če hočemo doseči tako visoko temperaturo gredelne opeke, ki bo zadostovala za 950° C na ustju pihalic. Za to temperaturo moramo imeti plin s kalorično vrednostjo najmanj 1100 Kcal/Nm³. To lahko dosežemo le z dodatnim gorivom pri kurjenju kavperjev (velenjski plin ali mazut). To dodajanje goriva v kavperje pa bodo istočasno omogočila, da bomo lahko v primeru, da plavža ne bošta obratovala, imeli kavperje ogrevane. To pride posebno v poštev za nekatere praznike, kadar ostale obrate ustavimo, plavžev pa v sedanjih pogojih ne moremo.

Zmogljivost turbovetril je premajhna in pride v poštev za rekonstruirano plavža le pihalo G HH, ki ima zadostno zmogljivost (60.000

Nm³/h) za en plavž. Torej bo nujno treba nabaviti še eno turbovetrilo zmogljivosti 110.000 Nm³/h, kar bo zadostovalo za določeno rezervo za oba plavža. Posamezen plavž bo porabil na uro 43.000 Nm³/h zraka.

TRANSPORT GRODLJA IN ŽILNDR

Po rekonstrukciji livno polje odpade in s tem najtežje delo na plavžu. Kanali za grodelj in žilndro bodo izpeljani tako, da bomo nemoteno lahko menjavali ponovce, bodisi za žilndro ali grodelj. Grodelj bomo transportirali v ponovcah v jeklarno, ali pa ga bomo granularali. Vso žilndro bomo odpeljali v ponovcah v oddelek za predelavo žilndre. Ker bomo dnevno proizvedli okoli 500 ton žilndre, je nujno, da temu problemu posvetimo več pozornosti in da gospodarske organizacije zainteresiramo za vso porabo. Seveda je poraba odvisna

DRUŠTVO LJUDSKE TEHNIKE BLEJSKA DOBRAVA ZA OBČINSKI PRAZNIK

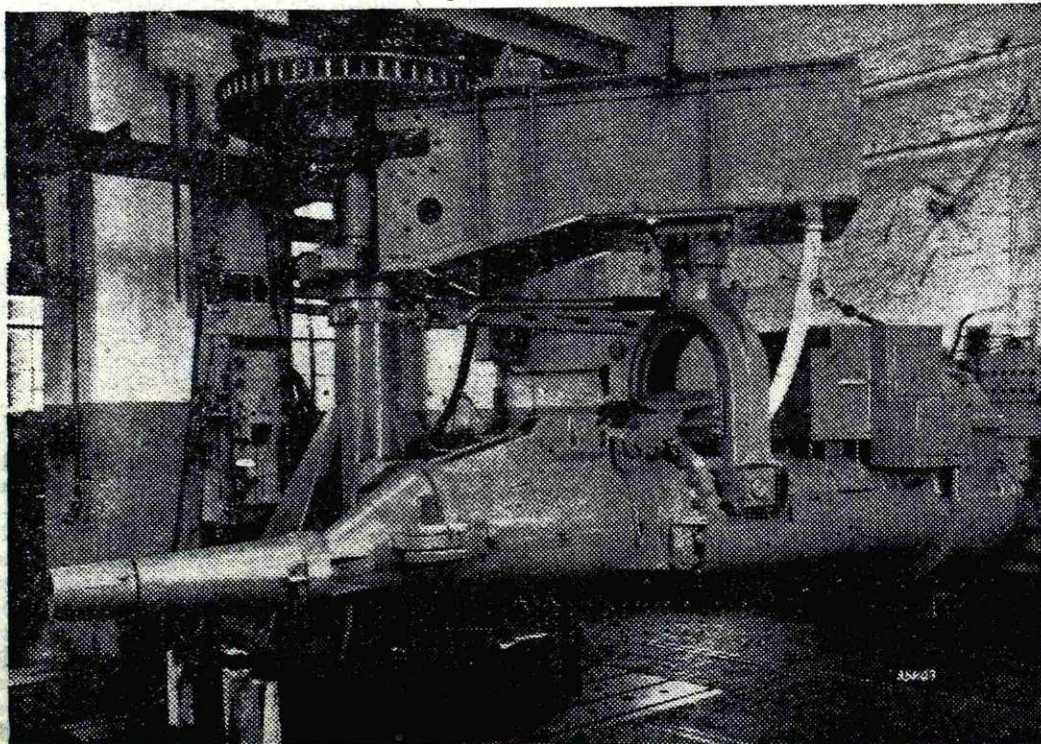
Že nekaj let občinski odbor ljudske tehnike z izrednim zadovoljstvom opaža prizadevanje in uspešno delo ljubiteljev tehnike in znanosti na Blejski Dobravi.

Domače obrtno podjetje Cokla nudi mladim radio inforatorjem znatno materialno in moralno pomoč. Letalski modelarji, ki že nekaj let izredno uspešno delujejo pod vodstvom Milana Gašperina in njegovih, pa so najboljše, Blejska Dobrava je s svojimi prizadevanji in navdušenimi ter uspešnimi kadri že vrsto let žarišče tehnike in znanosti v naši občini.

Mladi tehniki z Blejske Dobreve so kakor vsako leto tudi letos v počastitev občinskega praznika priredili bogato in kvalitetno razstavo svojih del, na kateri so kot vedno prednjačili Gašperinovi letalski modelarji, pred Srpcičevimi elektro-radioamaterji. Žal to pot niso razstavljali svojih posnetkov Anderličevi fotoamaterji.

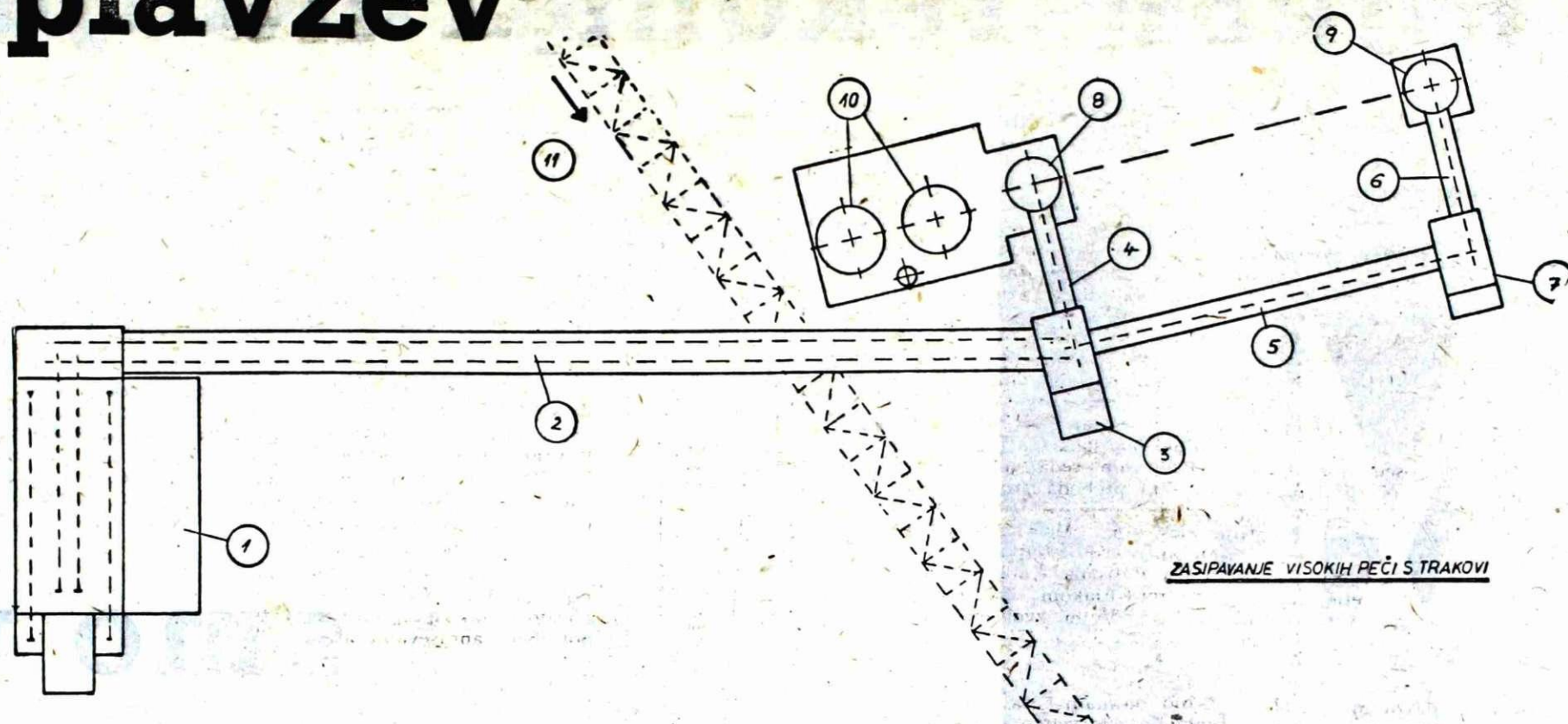
Razstava pa je v vsakem pogledu uspela in prispevala svoj delež k letošnjemu občinskemu prazniku in dokazala, da je delo mladih tehnikov na Blejski Dobravi v pravih rokah in pravilno ter koristno usmerjeno. Prav in zaželeno bi bilo, da bi ob takih in podobnih prilikah prirejale tudi druge organizacije LT razstave svojih del in s tem dokazale svoj napredek. Na žalost pa delo v društvih, klubih in krožkih LT tekom poletja pri nas počiva.

Žuro

Slika predstavlja električni mašinski stroj za zapiranje prebodne odprtine za grodelj

plavžev

1 — visokopečni bunkerji za koks, rudo in kamen; 2 — dva glavna trakova do razdelilne postaje 3 — razdelilna postaja št. 1; 4 — trak od razdelilne postaje št. 1 k visoki peči št. 2; 5 — trak od razdelilne postaje št. 1 k razdelitveni postaji 2; 6 — trak od razdelilne postaje št. 1 k visoki peči št. 1; 7 — razdelilne postaje št. 2; 8 — visoka peč št. 2; 9 — visoka peč št. 1; 10 — stolpni plinski čistilci; 11 — železniški most proge Jesenice — Nova Gorica

od kvalitete, katero delamo oziroma dobimo iz plavža.

Zlindro bomo predelovali na odvalu in bo zato posebno gospodarstvo. Naprave za to niso komplicirane v kolikor gre samo za predpripravo žlindre za nadaljnjo uporabo. Seveda, če hočemo izdelovati končne izdelke, na primer opeko, se to vse občutno poveča.

ZASIPANJE S TRAKOM

Posebna novost, ne samo na Jesenicah ampak tudi v

naši deželi je ta, da bomo uvedli najmodernejši način zasipavanja plavžev — s transportnimi trakovi. To ne samo zaradi tega, ker imamo to za najmodernejšo, ampak tudi zaradi tega, ker nam situacija in lega plavžev to narekuje. V zadnjem času imajo plavže za zasipavanje s trakovi na Finskem, v Franciji, Grčiji, Zahodni Nemčiji in v Trstu. To so povsem nove peči ali pa so

stare predelali na ta način zasipavanja.

Pri tem načinu odpadejo: posebno dvigalo, vsipni vozovi, žerjavi, bunkerji pri pečeh, transport rude in koksa. Samo pogledimo, koliko odpade na ta način pri nas. Seveda, vzdrževanje novih naprav mora biti brezhibno, posebno zaradi tega, ker bomo imeli opravka s popolno avtomatizacijo transporta vsipa. Vse delo se bo odvijalo po vnaprej določenem programu.

Naš cilj je, da čimveč avtomatiziramo in s tem olajšamo res težavno delo na plavžu, kjer imajo proizvajalci zelo slabe pogoje, bodisi z ozirom na temperaturo ali na prah.

Kakor je razvidno iz članka, bomo odpremili vsa žarišča prahu in prestavili predelavo žlindre, tako da bodo res pogoji dela povsem spremenjeni. Prav tako tudi delo okoli prebodnih odprtih za grodelj in žlindro.

Vprašanje ekonomičnosti

plavžev ne bo več tako pereče, ker bomo imeli dobro pripravljen vsip, vpihovali bomo v plavž tekoče gorivo in uporabili ves plavžni plin ter predelali vso žlindro.

Nemogoče je v tako kratkem članku napisati vse stvari, ki so v zvezi z rekonstrukcijo plavžev. Poizkusil sem prikazati bodoče stanje. Z začetkom del na plavžu bomo bralce podrobno obveščali o napredku rekonstrukcije.

inž. Lado Šketa

ŽELEZARSKI GLOBUS

ANGOLA — Spoznamo z angolsko rudarsko družbo »Lobito« je zahodnemško podjetje »Fried. Krupp« investiralo 1,2 milijarde escudov za zgraditev naprav, ki bodo omogočile izkoriščanje nahajališča železne rude s 64 odstotki železa pri Cassingi v Angoli. To nahajališče bodo pričeli izkoriščati v začetku leta 1966 in bodo prepeljali vsak teden v luko Mossamedes okoli 20.000 ton te rude.

AVSTRIJA — V avstrijski železarni Schmidt v Ybbsu obratuje naprava za kontinuirno vlivanje, ki jo je dobavilo švicarsko podjetje Concast AG iz Züricha. Ena izmed zadnjih kokil, ki so jo uporabljali na tej napravi, je vzdržala 583 šaržev, ker je izredno visoka vzdržnost. Cena te kokile je bila 107,5 dolarja, kar pomeni 18 centov stroškov za odlitje vsake šarže 7 ton, oziroma 2,9 cen-

tov na tono jekla, kar je zelo nizek strošek.

LIBIJA — V tej afriški državi bodo pričeli graditi 575 kilometrov dolg naftovod, ki bo povezoval nahajališče nafte v notranjosti, ki ga izkorišča britanska družba British Petroleum, s pristaniščem Tobruk. Za gradnjo tega naftovoda se zanimajo 4 britanska in severnoameriška podjetja, ki bi rada dobila naročilo za njegovo izvedbo.

ZDA Severnoameriška železarska družba United Steel Comp. je pričela s proizvodnjo hladno valjane bele pločevine v debelini 0,05 mm. Uporabljajo jo predvsem v embalažni industriji, kadar so posebne zahteve z ozirom na trdnost, odpornost proti vlagi in mrčesu ter poškodbam.

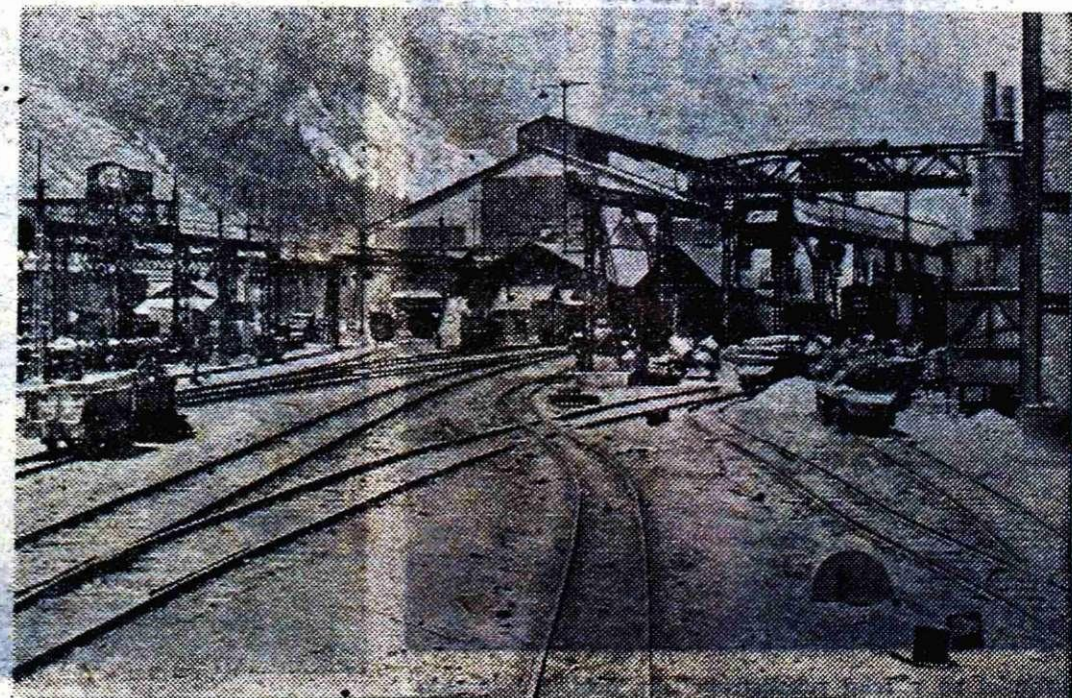
ZAHODNA NEMČIJA — V Zahodni Nemčiji so v letu

1963 načrpali skupno 7,3 milijona ton nafte, kar je za približno 600.000 ton ali 8,9 odstotka več kot v letu 1962. V istem razdobju so načrpali 914 milijonov m³ zemeljskega plina, kar je za 300 mili-

jonov m³ ali 48,4 odstotka več kot v letu 1962.

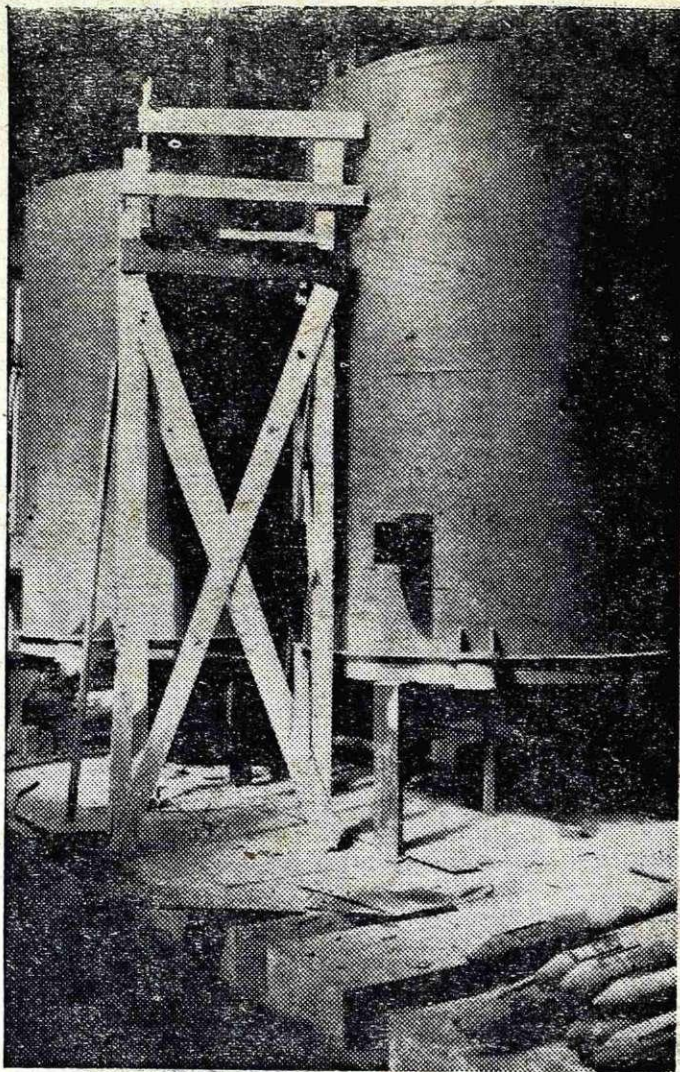
ZDA — Železarska družba Mc Louth Steel Corp. iz Detroita je kot prva v ZDA zgradila stolpno lužilno na-

pravo po licenci avstrijskega podjetja Ruthner z Dunaja. V tej napravi lužijo trakove, široke do 1524 mm in debele do 6,35 mm s hitrostjo do 200 m/min. in storitvijo 125 do 140 ton na uro.

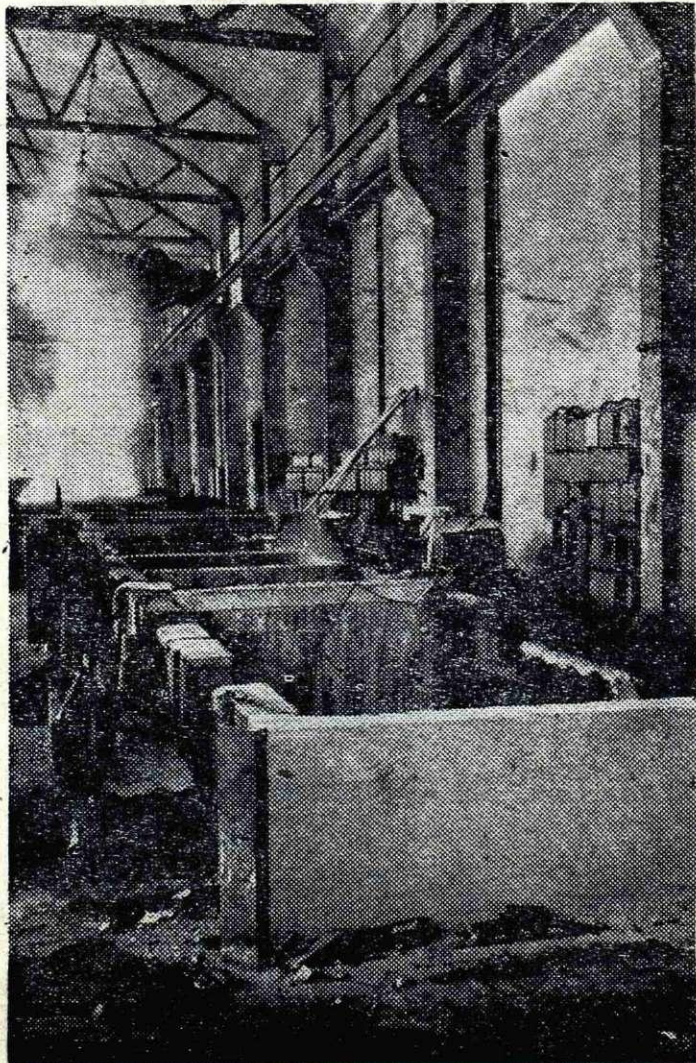

Motiv iz naše železarne

Najprej rekonstrukcija, p

V žarilnici bodo za potrebe hladne valjarne montirali še dve zvonasti peči

V lužilnici so v teku rekonstrukcijska dela. Prizadevajo si, da bodo z delom pravočasno gotovi

Rekonstrukcijski program, ki ga že nekaj let izvajamo v naši železarni, zajema tudi hladno valjarno — žičarno. Še posebej je treba poudariti, da se bo po opravljeni rekonstrukciji tako v hladni valjarni kakor tudi v žičarni proizvodnja povečala. Sedanji proizvodni plan predvideva v hladni valjarni proizvodnjo v višini 20.000 ton, po zaključeni rekonstrukciji pa bo večji za 10.000 ton.

Rekonstrukcijska dela so v teku v lužilnici ter žarilnici. V žarilnici bodo montirali dve zvonasti peči ter računajo, da bodo z delom gotovi do dneva republike. S tem bodo omogočili, da bo Siemensov valjni stroj v celoti izkoriščen in bo na ta način omogočena proizvodnja, ki smo jo že omenili.

Tudi v lužilnici bodo morali opraviti nekatera dela, tako da bodo lahko v bodoče lužili v štirih ločenih banjah in ne samo v eni banji, ki je imela le dva bobna. Tudi ta rekonstrukcija je namenjena za potrebe hladne valjarne. V bodoče ne bodo imeli težav tudi če bi v lužilnici ena banja ne obratovala. Imajo nekaj manjših težav z reduktorji, ki so večkrat pokvarjeni. Ustrezno ponudbo imajo že od firme Ruthner, ki predlaga novo izvedbo pogona lužnih bobnov. Tudi ta dela bodo že v avgustu gotova.

REKONSTRUKCIJSKA DELA V ŽIČARNI

Sedanji proizvodni plan žičarne predvideva 46.000 ton proizvodnje. Ko bodo z rekonstrukcijo zaključili, bodo lahko proizvodnjo povečali na 70.000 ton, vendar ob upoštevanju, da bodo obratovali vsi žičarski stroji. Z obratovanjem teh strojev imajo v žičarni že sedaj precej problemov, ker jim primanjkuje delavcev in je prav sedaj stanje zelo kritično. V ilustracijo nekaj števil. Do normalne manjka žičarni 47 ljudi, trenutno pa zaradi dopustov, bolovanj in drugih vzrokov dnevno od 130 do 150 ljudi.

Da bi omogočili proizvodnjo 70.000 ton, je treba rekonstruirati žično valjarno, ki žičarno daje toplo valjano žico za nadaljnjo predelavo.

Že pred meseci so iz ZDA prispeli žičarski stroji firme Vaughn in bo tako omogočena večja proizvodnja patentirane žice. Z montažo strojev so že začeli in računajo,

da bodo do dneva republike z deli gotovi ter bo začelo s tem dnem poskusno obratovati 12 strojev tipa Vaughn. Od tega je šest strojev od 5 do 9 stopenj za suho vlečenje, dva stroja enobobenska dvostopna za suho vlečenje, dva stroja enobobenska enostopna za suho vlečenje ter dva stroja za mokro vlečenje do 12 stopenj.

V kratkem bodo začeli z gradnjo nove hale za patentirano žico. Hala bo približno tako velika kot je sedanja žičarna, v njej pa bodo tri patentne peči, za katere so že v teku razgovori za na-

bavo z dvema firmama Nemčiji in Italiji. Peči bo še ena pocinčena, proga I in II rekonstruirani do konca leta. Najprej je bilo načrtovano, da bi dobili dva kovalni progi, toda zaradi verjetnosti bo zadošena, ker bosta rekonstruirani od firme Bohacek. Za progi I. in III. pocinčevali so se odločili, ker je proga II doslej prazna. Prva rekonstrukcija žičarne bo še, da bo v leto odstranili gro-

Bili smo v B

Megleno deževno jutro. Vzdrževalci Javornika odhajajo žalostni v službo. Pogovori tečejo o dežju, ki pada ves dan in o »pikniku« naslednji dan v Bohinju. Tako tudi v službi zaradi teh pogovorov ne steče delo tako normalno. Med njimi pa jih je tudi nekaj, ki se ne strinjajo z izbiro kraja za piknik. Ti kar malo privoščijo, da pada dež in se šaljivo s prijavljenimi, da piknika ne bo, oziroma da ga bomo imeli kar v tovarni.

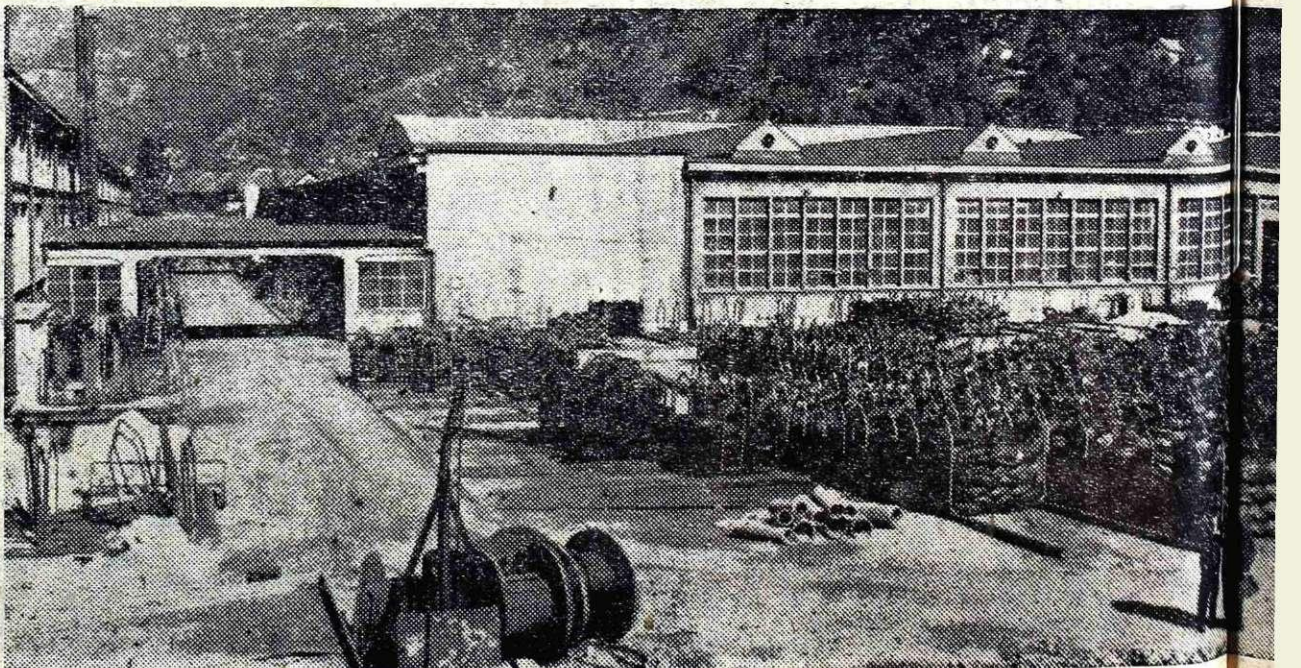
Toda nič zato. Naslednje jutro je bilo kot prerojeno. Nikjer nobenega oblaka. Radostni smo se zbrali javorniški vzdrževalci na železniških postajah in se s prvim jutranjim vlakom odpeljali v Bohinj. Radosti pa je bilo kaj kmalu konec. Komaj smo se malo odpeljali od Bleda, že smo opazili Babji zob ves v megli, kar je sledilo skozi vso dolino Save Bohinjske. Pričeli smo se že meniti o tem, da se s prvim vlakom vrnemo domov. Ta naš pogovor pa so slišali domačini in nas tolažili, da mora v Bohinju nujno do 8 ure ležati megla, ker drugače sploh ni pričakovati lepega vremena. Napovedi do-

mačinov so se uresničile. Imeli smo lep sončen dan. Komaj smo prispeli na kraj, kjer smo nameravali urediti piknik, že se je pričela dvigati megla. Na obronkih Bogatina smo opazili Komno z lepim hotelom. Najveličastnejša je bila zgornja postaja nove žičnice na Vogel. Med jezersko gladino in vrhom Vogla je še ležala megla, a sam vrh je bil obsijan z jutranjim soncem. Opazovali smo gondole žičnice in brž nas je bila dobra polovica za to, da gremo na Vogel. Odpeljali smo se z avtobusom do spodnje postaje žičnice, ki je okusno zgrajena in nato z gondolo na vrh. Gondola sprejme 20 potnikov. Ko

Vzdrževalci z Javornika

stojiš v njej in da si dal v prepadu po splohu ne bi vel, kiš. Njen tek je za in hitrost gondole ob srečanju ond

Z izgradnjo nove hale se bo sedanja podoba Hrenovice močno izpremenila

potem večja proizvodnja

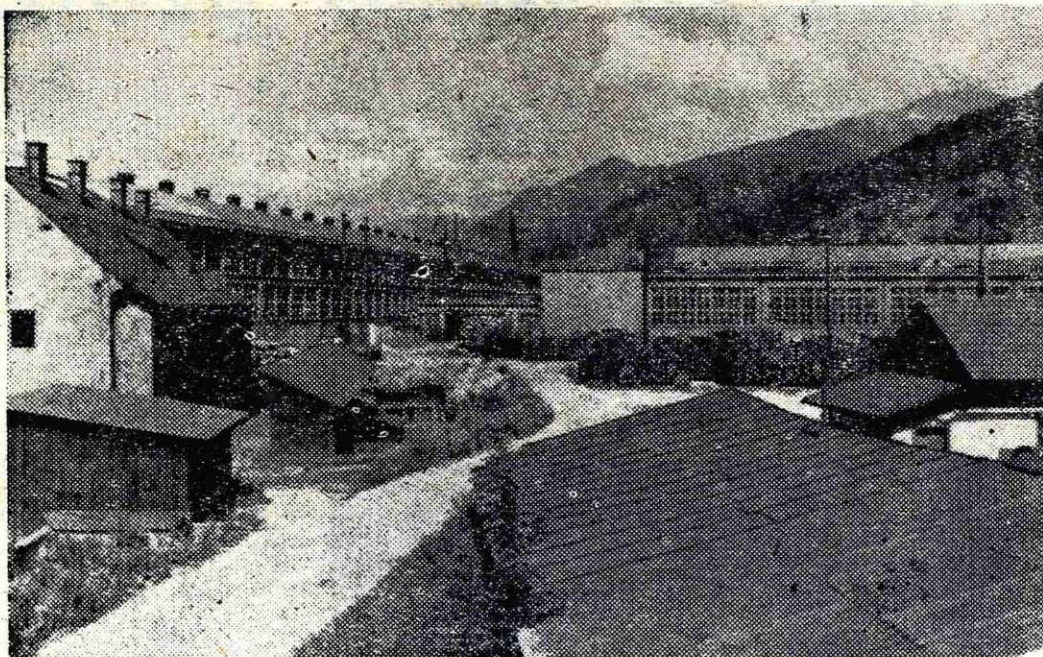
dvema firmama v vlek, to je stroje, ki so že dotrajani in delavci na njih zelo neradi delajo. Pri teh strojih je delo zelo težko ter je bilo že precej nesreč.

Omenili smo že, da bodo še letos začeli z gradnjo nove hale za patentirnico. Še prej pa bodo morali odstraniti sedanje skladišče vložne žice in ga premestiti na prostor, kjer je bil včasih Marčičev vrt. Porušiti bodo morali tudi nekaj starih hiš, tako da bodo pozneje začeli z izkopom temeljev.

Ce ob zaključku napravitmo kratek pregled o tem, kaj

in koliko se gradi v delovni enoti hladna valjarna-žičarna, potem lahko ugotovimo, da bodo precej del opravili že letos in omogočili, da bodo posamezne naprave oziroma stroji začeli že v bližnji prihodnosti poizkusno obratovati. Uspešno izpolnjevanje nalog pri rekonstrukciji HVŽ pa je pomembno ne le za to delovno enoto, ampak za celotni kolektiv naše železarnice, saj bo večja proizvodnja v hladni valjarni in žičarni prispela velik delež k planirani proizvodnji celotne železarnice.

- or

Letos bodo začeli z izkopom temeljev za novo halo. Še prej bodo morali prestaviti skladišče žice

Bohinju

Učenci z Javornika na izletu v Bohinju

nej in da ne bi gledali pod seboj, bi vedel, da se v onem tek je zelo miren in st gonile opazi še ečanju ondol. Da pa

vozi hitro, nam pove podatek, da se v 7 minutah dvigneš 961 metrov. Opaziš spremembo klime in se je takoj ob prihodu potrebno bolje obleči, ali se zateči v bližnje kočice brunarice. Le-te so zelo okusno grajene, poleg same postaje žičnice pa grade hotel, ki bo resen konkurent Komni. Bili smo vzradoščeni nad razgledom po okolici. Vogel je lepa bohinjska planina, od koder se lahko odpravite na izlet po bližnji okolici na Crno prst, Komno in od tod dalje preko Sedmerih jezer proti Triglavu. Zahvaliti se moramo tudi tovarišu Antonu Iskri, ki je bil pred kratkim še naš sodelavec in je sedaj upravitelj vseh strojnih naprav na žičnici, za uslugo, ki nam jo je storil in razkazal strojne in električne naprave.

S piknikom smo bili vsi zadovoljni. Prostosti in od diha smo se naužili prav vsi. Veliko smo se kopali, sončili, igrali nogomet, odbojko, badminton, turisti pa so z vzponom na Vogel tudi imeli prav lep užitek. Pa tudi tisti, ki ga radi kak kozarček spijejo, so prišli na svoj račun kot strojnik proge.

ker je bilo tudi v tem pogledu dobro preskrbljeno. Kar prekmalu je minil dan in že smo se morali vrniti domov na zameglene Jese-nice.

Izleta se je udeležilo 181 tovarišev in tovarišic, nekaj pa jih je prišlo tja po opravljeni dopoldanski dnini z lastnimi motornimi vozili.

Tako smo javorški vzdrževalci preživeli lep dan, proč od vsakodnevnih nalog, se razveselili ter naužili svežega zraka in s tem okrepili svoj organizem za nadaljnje težko delo pri vzdrževanju valjarn.

Ivan Tušar

Personalne vesti

JULIJ 1964

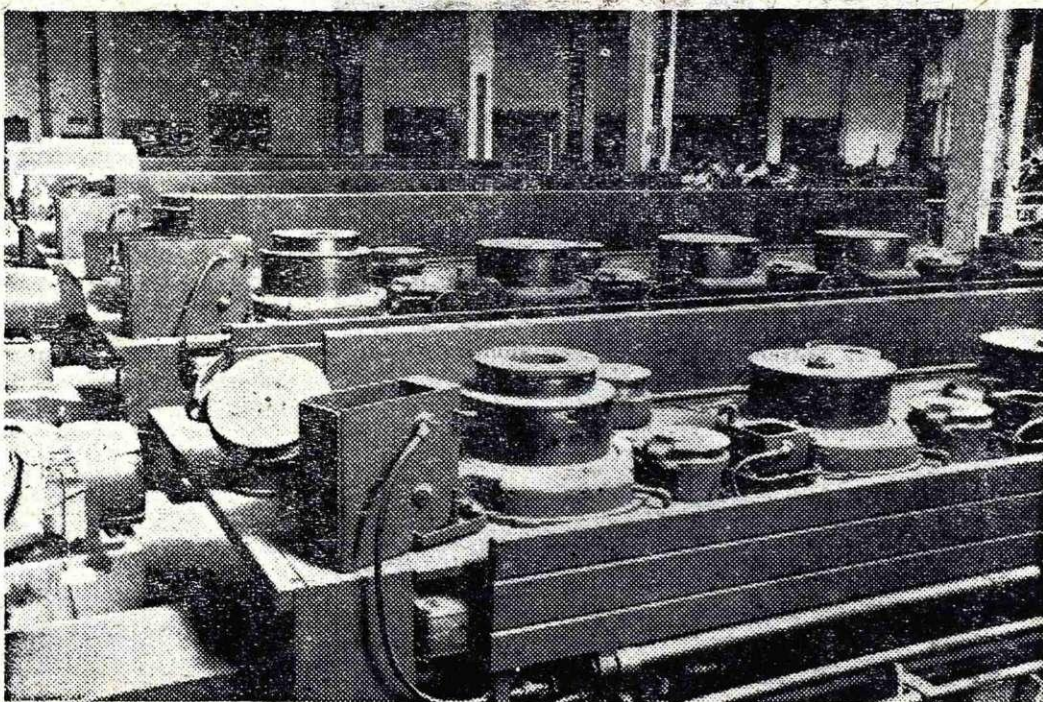
155 sprejetih delavcev, 49 obračunanih delavcev, 10 sprejetih uslužbencev.

UPOKOJENI SO BILI NASLEDNJI SODELAVCI:

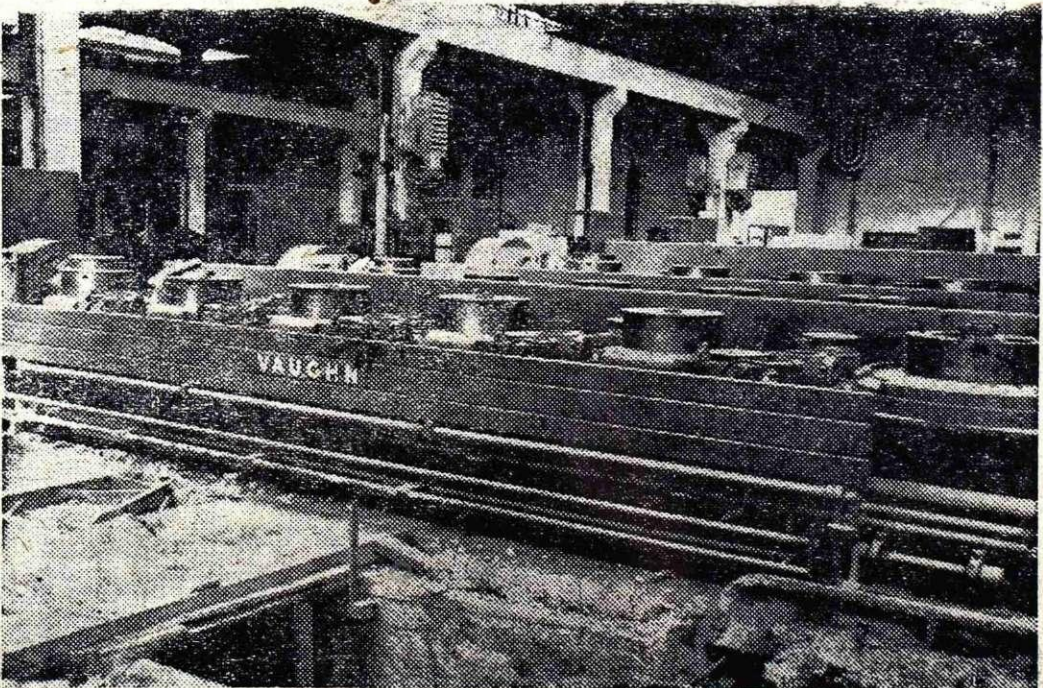
IGNAC BALOH, rojen 1913, martinarna — 27 let v ZJ; JAKOB BURNIK, 1908, Javornik II — 24 let v ZJ; ALOJZ HABJAN, 1897, cevarna — 13 let in pol v ZJ; JOŽE URH, 1902, lahke proge — 18 let v ZJ; FRANC VILMAN, 1916, martinarna — 28 let v ZJ; ANTON VIDMAR, 1909, mehanična delavnica — 32 let v ZJ; JOŽE KOVAČ, 1902, gospodarsko-računski sektor — 8 let v ZJ; JOŽEFA LIPOVEC, 1914, zavijalnica — 19 let v ZJ; ANTONIJA JAKELJ, 1910, elektrodni oddelek — 17 let v ZJ.

UMRLI SO:

Štefan Kejžar, rojen leta 1917, delal na lahki progi kot valjavec Franc Markizeti, rojen leta 1911, delal v žični valjarni kot paznik motorja in Anton Tišov, rojen leta 1910, delal v žični valjarni kot strojnik proge.

Novi žičarski stroji bodo začeli že letos poskusno obratovati

Žičarske stroje firme VAUGHN smo dobili iz ZDA

Je Kaldo postopek primeren tudi za našo proizvodnjo?

Masovna proizvodnja jekla, kot smo jo poznali še v dobi 20 let nazaj je stara dobrih 100 let. Leta 1856 je Anglež Henry Bessemer uvedel svoj postopek proizvodnje jekla v konvertorju in v letošnjem aprilu je praznovala Siemens Martinova peč svojo 100 letnico. Pri tem je zanimivo, da sta oba ta postopka, oziroma izpopolnjeni Bessemerjev postopek, ki ga poznamo danes kot Thomasov postopek

ke za proizvodnjo jekla. Zvezda Thomasovih konvertorjev in SM peči je pričela postopoma, vendar vztrajno temneti. Danes Thomasovih konvertorjev ne gradijo več in tudi novogradnje SM peči so vedno bolj redke. Minila je doba absolutnega prevladovanja SM peči v proizvodnji SM peči in vedno bolj nastopa doba kisikovih konvertorjev ter velikih elektro peči.

ta način povečale svojo proizvodnjo. Dve SM peči, ki sta izredno dotrajali, pa bi vzporedno s povečanjem proizvodnje na novih elektro pečeh in na ostalih SM pečeh, ki bodo obratovale forsirano s kisikom postopno prenehali obratovati.

V zvezi z rekonstrukcijo naše jeklarne se že za bližnjo bodočnost postavlja vprašanje ali imajo obstoječe SM peči z ozirom na bodoče pogoje kakšno večjo perspektivo? Pri odgovoru na to vprašanje moramo izhajati iz dejstva, da bomo z zgraditvijo nove aglomeracije in odgovarjajočo rekonstrukcijo obeh obstoječih plavžev postopno povečali letno proizvodnjo grodlja približno za 300.000 ton. Druga važna stvar v zvezi z vložkom za SM peči je dejstvo, da je staro železo v naši državi deficitarna surovina, ki jo moramo uvažati za čvrste devize iz zahodnih držav. Kot tretje moramo upoštevati, da bosta obe novi elektro peči obratovali z vložkom, v katerem bo 90 % starega železa in 10 % grodlja. Kajti samo takšna sestava vložka zagotavlja ekonomsko upravičeno obratovanje velikih elektro peči z ozirom na ceno proizvedenega jekla.

Na podlagi vsega zgoraj navedenega pokaže materialna bilanca vložka, da bomo morali po izvedbi rekonstrukcije plavža in pri obratovanju obeh novih elektro peči uporabljati za SM peči vložek v katerem bo okoli 65 % grodlja.

Že v uvodu sem omenil, da vloga SM peči kot agregata za proizvodnjo jekla v zadnjem času iz leta v leto pada. Vzrok za to je v njeni slabši ekonomiki in proizvodnosti če jo primerjamo s kisikovimi konvertorji ali velikimi elektro pečmi. Pri ekonomiki gre za proizvodne stroške na 1 tona proizvedenega jekla, kjer imata vpliv dva osnovna faktorja: cena vložka in predelovalni stroški.

Na ceno vložka ima pri vseh proizvodnih procesih za jeklo največji vpliv razmerje med starim železom in grodljem, ker je med njima precejšnja razlika v ceni. Staro železo je znatno cenejše kot grodelj in za končno ceno izdelanega jekla ni vseeno koliko je v vložku enega ali drugega.

SM peči lahko obratuje z zelo različnim razmerjem starega železa in grodlja v vložku, na katerega ima vpliv specifična situacija z vložnim materialom v vsaki železarni. Z ozirom na ceno vložka in s tem na ceno proizvedenega jekla iz ekonomskih razlogov bolj primeren vložek z nižjim odstotkom grodlja ter višjim odstotkom starega železa.

Pri kisikovitih konvertorjih je situacija drugačna, ker je količina starega železa v vložku iz tehnoloških razlogov omejena. Tako je za LD postopek zgornja meja za staro železo v vložku normalno 30 odst. in pri Kaldo postopku 45 odst. Iz tega sledi, da je cena vložka zaradi velike količine grodlja pri teh agregatih precej višja kot pri SM peči, ki uporablja vložek z nizkim odstotkom grodlja. S stališča cene vložka je SM peč v takšnem primeru bolj primeren agregat.

Pri predelavnih stroških, med katere štejemo stroške za gorivo, energijo, osebne dohodke, remonte, potrošni material itd. in na katere ima velik vpliv proizvodnost agregata je situacija precej drugačna. V tem oziru so kisikovi konvertorji znatno ugodnejši, saj se gibljejo ti stroški pri konvertorjih v mejah 6 — 9 din za tona jekla. SM peči srednjeevropskih jeklarn (konkretno italijanskih) imajo predelovalne stroške v višini okoli 16 din za tona jekla. V naši železarni je ta številka zaradi slabih obratovalnih pogojev in nizke proizvodnosti še precej višja in se v letošnjem letu giblje okoli 22 din za tona jekla.

Ob zgornjih izvajanjih lahko zaključimo, da je danes iz ekon. razlogov upravičeno proizvajati jeklo v SM pečeh predvsem takrat, kadar lahko obratujejo z zelo visokim odstotkom starega železa, katerega nizka cena lahko kompenzira visoke predelovalne stroške. To ne velja popolnoma v slučaju zelo intenzivne porabe kisika v SM peči, ki omogoča izredno visok dvig proizvodnosti in s tem avtomatično znižanje predelavnih stroškov.

V primeru, če je količina grodlja v vložku visoka, potem SM peč, razen v že prej omenjenem primeru izredno intenzivne uporabe kisika, ni najbolj primeren agregat, ker visoka cena vložka ne more kompenzirati višjih predelavnih stroškov. Zato je v takšnem primeru bolj primeren agregat kisikov konvertor, ki lahko z nizkimi predelovalnimi stroški pokrije visoko ceno vložka.

V naši jeklarni bo po izvedeni rekonstrukciji plavžev situacija takšna, da bomo imeli na razpolago tolikšne količine grodlja, ki bodo zahtevale povečanje grodlja v vložku SM peči od sedanjih cca. 50 % na približno 65 odst. Istočasno predvidevamo da bomo lahko sedanje predelovalne stroške SM peči zaradi povečanja proizvodnosti peči in mehanizacije dela v livni jami znižali od sedanjih 22 na 16 — 17 din na tona jekla. Vendar kljub predvidenemu znižanju predelovalnih stroškov ne bomo v stanju tako znižati ce...

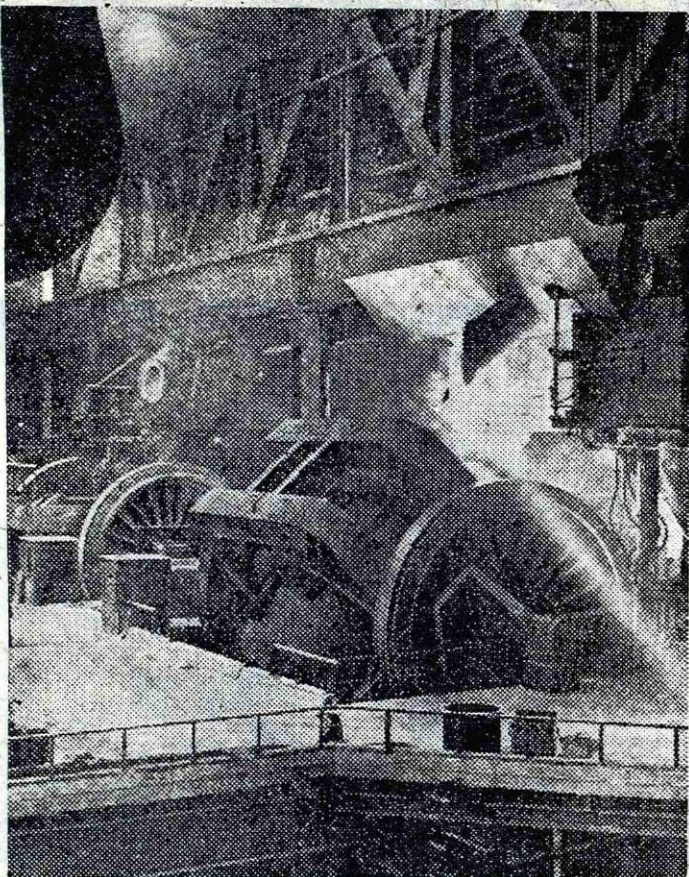
surovega jekla, kot bi jo sicer lahko, če bi ostali pri 50 % grodlja v vložku, ker bo cena grodlja po rekonstrukciji plavžev precej nižja kot je sedaj. Vzrok za to bodo še vedno sorazmerno visoki predelovalni stroški SM peči.

Iz tega sledi, da bi morala biti sedanja rešitev rekonstrukcije martinarne z ozirom na proizvodne agregate samo začasna, medtem ko bi morali v prihodnjih letih rešiti to zadevo na drug, sodoben in ekonomsko bolj utemeljen način. Pogoj za to rešitev pa je zgraditev nove aglomeracije in rekonstrukcija obeh plavžev, ki bo končana predvidoma v letu 1967.

Na podlagi zgornjih navedb lahko tudi zaključimo perspektivo za proizvodne agregate naše jeklarne. Poleg obeh elektro peči, ki bosta pričeli obratovati letos in prihodnje leto bi morali postaviti do leta 1967 namesto zastarelih in dotrajanih SM peči A, B, H, K in L kisikov konvertor. SM peči M in V, ki sta sorazmerno novi ter dobro ohranjeni, bi ostali še naprej in obratovali takrat, ko bi primanjkovalo električne energije za eno ali obe elektro peči. V končni fazi rekonstrukcije naše jeklarne bi bili torej sledeči agregati: 2 65 t elektro peči, 2 80 t SM peči in kisikov konvertor.

V zvezi s kisikovim konvertorjem se seveda takoj postavlja vprašanje kakšnega tipa bi naj bil. Ker bodo proizvajali naši plavži grodelj z nizkim odstotkom fosforja prideta v poštev samo LD ali Kaldo konvertor. Ker bi morali postaviti dva konvertorja (eden obratuje medtem ko je drugi v remontu) v obstoječo halo na mesto, kjer stojita sedaj SM peči B in H odpadke LD konvertor že iz lokacijskih razlogov. Celotna konstrukcija tega konvertorja zahteva velike višine, ki precej prekoračuje sedanjo višino šaržirne hale. Zato bi morali v primeru, da bi se odločili za LD konvertor močno dvigniti streho šaržirne hale, kar bi zahtevalo zelo velike stroške. Poleg tega ima LD konvertor sorazmerno zelo omejeno možnost za uporabo starega železa v vložku, kar zmanjšuje njegovo elastičnost prilagoditve trenutni situaciji z vložnimi surovinami, kar je za naše razmere zelo važno. Končno je tudi naš kvaliteten asortiment za proizvodni program LD konvertorja v nekaterih ozirih neprimeren.

Logičen zaključek na gornja izvajanja je ta, da bi bil za naše razmere najbolj primeren Kaldo konvertor kapacitete 60 ton, s katerim bi lahko letno proizvedli do (Nadaljevanje na 9. strani)

120-tonski kaldo konvertor med obratovanjem

pek in Siemens Martinov postopek suvereno vladala na področju proizvodnje surovega jekla do končane druge svetovne vojne. Šele po letu 1945 so se pričeli jeklarji vedno bolj zanimati za možnost, da bi proizvajali jeklo tudi na druge načine, ki bi bili cenejši, imeli bi večjo proizvodnost ter bi omogočali proizvodnjo čim bolj kvalitetnega jekla.

Mrzlično iskanje novih načinov proizvodnje jekla ali izpopolnjevanje že obstoječih v obdobju do leta 1950 je kmalu pokazalo presenetljive rezultate. Uveden je bil LD postopek proizvodnje jekla v kisikovem konvertorju in njegove različne variante z ozirom na vrsto uporabljene grodlja, nekoliko kasneje Kaldo postopek proizvodnje jekla v rotirajočem konvertorju in izredno so narasle kapacitete elektro peči. Poleg tega je uporaba kisika na že obstoječih ali novih SM pečeh tudi prinesla neverjetno zvišanje kapacitet teh agregatov. Vse to je revolucionarno izpremenilo prejšnje poglede na postop-

Naša železarna je sedaj v najmočnejšem tempu rekonstrukcije. Na Beli gradimo novo valjarno, poleg tega pa še celo vrsto drugih proizvodnih in pomožnih agregatov. Nova valjarna in ostali obrati bodo po rekonstrukciji rabili znatno večje količine surovega jekla kot danes. Vsi vemo, da je že danes naša jeklarne ozko grlo, saj ne proizvaja toliko ingotov in bram kot jih valjarne dejansko rabijo ter si pomagamo z nakupom ingotov ali odgovarjajočih gredic v drugih železarnah.

V skladu s predvidenimi potrebami surovega jekla po izgradnji nove valjarne na Beli je v teku tudi rekonstrukcija jeklarne. Prva 65 tonska elektro peč ASEA je že v železarni in bo predvidoma do konca leta pričela obratovati. Tudi druga 65 t elektro peč bo po vsej verjetnosti nabavljena prihodnje leto in bo v istem letu tudi pričela obratovati. Za SM peči je zaenkrat predvideno, da bi po zgraditvi nove kisikarne obratovale forsirano s kisikom ter bi na

Kako najdejo gledališki amaterji pot v čustva tujcev

NADALJEVANJE IN KONEC

Zjutraj ob devetih je bilo napovedano naše slovo, naš sprejem... Malce nenavaden čas, a ker smo računali s tem, da so nas Pesarezi pripravljeni v mnogem razumeti in nam kar največ oprostiti, smo si ga neženirano izbrali.

Razen tega, da so bili naši hotelski prijatelji in signor Belli s predstavo izredno zadovoljni, nismo vedeli še ničesar. Kritike so imele iziti šele dan kasneje, ker se je predstava končala po polnoči. V nas je živelo prepričanje, da nismo razočarali. Po odzivu avditorija smo si to prepričanje lahko privoščili.

Dogovorili smo se, naj bi trajal naš sprejem uro, kvečjemu poldrugo. Povabili smo našega menagerja, mestnega župana, vodjo Monačanov, predsednika združenja italijanskih gledaliških amaterjev... osem ali devet ljudi. Pridružilo naj bi se jim osebje hotela. Tudi ti fantje naj bi bili za spremembo eno uro naši gostje.

Vse, s čimer smo kanili postreči, je priromalo z nami v kovčkih in potovalkah. Edinole kruh je bil italijanski. Domača zaseka in šunka sta se preselili na tamkajšnji kruh in pridružila se je baterija žganih piščal od florijana in starega graničarja preko pelinkovca do stare slivovke. Najbrž je nemogoče verjeti, da je to lahko pričaralo vtis večjega razkošja kot vse tiste salve belgijskega šampanjca, ki so pokale ob našem prihodu. Pa se je zgodilo prav to.

Ker smo se z vsemi povabljenici poznali (z nekaterimi celo dalj ko dva dni), sta bili prisrčnost in sproščenost prvi gostji na našem sprejemu.

Prišli so vsi. Vsi natanko ob uri.

Začelo se je točno ob devetih, po izteku ure in ko je minila poldruga, pa ni nihče niti od daleč pomislil, da bi pravzaprav moralo biti že vse skupaj končano.

Med izrazi prijateljstva, besedami in zdravicami so domačini kar naprej ponavljali, da Jeseničani niso zadnjič v Pesaru in lastnica hotela je dejala:

»Če se bo primerilo, da vas na prihodnji festival ne povabi nihče drug, vas vabim jaz.«

Tako sta se tisto dopoldne neoficialnemu vabilu Belgijcev pridružili ponovni vabili Pesarezov in Monačanov.

In ko se je po enajsti uri le jelo dozdevati, da bo treba na pot, smo videli med veselimi ljudmi tudi nek objokan obraz. Jokal je signor Belli. Ta zadržani gospod, ki zna biti fin in vljuden, kateremu sta taktnost in prisrčnost služba, je ob našem odhodu spustil zavrnice. Vsakega je moral objeti in vsakemu večkrat podati roko. Neutrudljivo se je poslavljaj, a ko smo se čez čas na hotelskem stopnišču fotografirali, z vsemi našimi gosti, se je signorju Belliu nekam mudilo. Naglo je odšel in ni ga bilo ob županu in drugih, ki so nam mahali v pozdrav, ko je malo po dvanajsti uri rjavo-krem avtobus spet obrnil kolesa.

Vzkliki in mahanje. Župan ob sobarici, lastnica hotela ob natakarku. Tisti hip ni bilo prav nič pomembno, kaj je kdo.

Zunaj mesta smo doživeli zadnjo manifestacijo toplega prijateljstva. Tam je stal osebni avtomobil, zraven njega pa signor Belli. Neutrudno nam je mahal s svojim od solz mokrim robcem.

GORE SO ZOPET ZAHTEVALE SVOJ DAVEK

V nedeljo, 2. avgusta se je na Stolu smrtno ponesrečil naš sodelavec Janez Kržišnik. Nesreča se je zgodila v skalah med Rjavimi pečmi in stezo, ki pelje na vrh Stola. Ponesrečenec je v skalovju opazil nekaj lepih planik. Splezal je kakšnih 40 do 50 metrov po krušljivem pečevju navzgor in omahnil. Verjetno se mu je odlomil majav oprimek ali pa odtrgalo rušje, ki raste med skalami. Med padcem se je nekajkrat odbil od skal in s smrtnimi poškodbami obležal v grapi pod pečevjem. Od tu pa do Valvazorjevega doma so ganih.

prenesli graničarji, naprej do doline pa člani GRS.

Ta nesreča nas ponovno opozarja, kako nevarno je brezglavo tveganje in nesmiselno izpostavljanje življenja za nekaj cvetic. Po naših podatkih je trganje planinskih rož eden najbolj pogostih vzrokov nesreč v gorah. Zato opozarjamo vse, ki jih bo pot vodila v hribe, naj se nikar ne puste zapeljati vabljivi lepoti cvetja, ki raste na težko dostopnih krajih. Tako početje se kaj rado tragično konča.

Samo nabiranje planinskega cvetja pa je dejanje, ki ni vredno pravega planinca, čeprav pustimo ob strani dejstvo, da je večina teh cvetic tudi z zakonom zaščitena. Bertil Krapež

ZAHVALA

Ob izgubi moje ljubljene in nikdar pozabljene mame

TEREZIJE STAHER

se iskreno zahvaljujem dr. Sajevidu za vso skrb in požrtvovalnost. Iskrena hvala tudi dr. Čehu, ki ji je v zadnji uri lajšal trpljenje.

Posebno se zahvaljujem organizaciji SZDL terena Sava, za poslovilne besede tov. Cvetki Copovi. Iskrena hvala Ivanki Stana, Pavli Mohorič, Marjanci Trojar in Johani Oman za vso pomoč in požrtvovalnost.

Zahvaljujem se vsem darovalcem vencev in cvetja, godbi in pevcem Svobode Jesenice ter vsem, ki so z menoj sočustvovali in ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Hčerka Slavka Kemperle, z družino

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični izgubi dragega moža, očeta, sina in brata

JANEZA KRŽISNIKA

se iskreno zahvaljujemo za nesebično pomoč in požrtvovalnost pri reševanju graničarjem iz obmejne karavle, članom GRS ter gostom, ki so bili takrat v Valvazorjevem domu.

Prisrčno se zahvaljujemo industrijskemu gasilskemu odredu Železarnice Jesenice, sodelavcem dnine Markelj na lahkah progah, darovalcem vencev in cvetja ter godbi na pihala DPD Svobode Javornik. Iskrena zahvala tov. Gregorju Novaku in Vinku Mežnarcu za poslovilne besede ob odprtem grobu, TVD Partizan ter sostanovalcem za pomoč in sočustvanje, lastnikom osebnih avtomobilov pa za dragoceno uslugo. Zahvaljujemo se vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Olga, hčerka Marjetka, sin Branko, mama, sestre, bratje in ostalo sorodstvo

Je Kaldo postopek primeren tudi za našo proizvodnjo?

(Nadaljevanje z 8. strani) 400.000 ton surovega jekla v zahtevanem asortimentu. Njegova konstrukcija ne zahteva velike višine, lažje se prilagaja spremembam situacij z vložnim materialom in njegov kvaliteten asortiment je širši. Ugotovili smo že, da je postavitve dveh Kaldo konvertorjev v polje, kjer stoji ta sedaj SM peč B in H brez predelave hale možna. Na mestu kjer stoji sedaj SM peč A bi lahko postavili mešalec za grodelj, ki je za dobro obratovanje konvertorja potreben. Prav tako bi zadostovala

proizvodnja kisika nove kisikarne, ki jo gradimo, za potrebe Kaldo konvertorja, medtem ko bi za ostale potrebe rabili še naprej sedanji kisikarni.

Namen tega sestavka je bil enostavno in skoraj brez težko razumljivih števil prikazati v grobih obrisih nadaljnje možnosti in tudi potrebe za ureditev naše klenke. Kako bo to v resnici potekalo bo pokazala že bližnja bodočnost, kajti pri tem bodo igrane glavno vlogo predvsem naše finančne možnosti. K.

France Žvan

Viharno zatišje

Na taisti planoti proslavljam svoj praznik 4. julij, dan ko so potomci nekdanjih oglarjev začeli štorati po usodi, ki sta jo prinesla k nam sila divje krutosti in divjstva ene najbolj stehni-ziranih nacij Evrope. To kopo smo skuhalo drugače kot vse prejšnje. V letih krvavega obračuna nismo gasili in zasipali z brasko. Povsod je gorelo in v splošnem kresu smo podžigali požar, v katerem so upepelili stoletno krivico skupno z usodo moderne suženjstva.

Ljudje prihajajo v množicah.

Stari, ostareli, srednjih let, zreli, mladi in najmlajši. Delavci, uslužbenci, organizatorji dela, vodilni ljudje, družbeno politični delavci, borci...

S svojimi vozili, peš in z avtobusi.

Prihajajo in na planoti se jih zbere nekaj tisoč. Kaj, če jih ni bilo tod še nikdar toliko.

Zanesljivo velja nekaj:

Še nikoli ni bilo tod toliko veselih, sproščenih ljudi hkrati. Ljudi, ki jih ne skrbi jutrišnji dan, kot je skrbela zima oglarja ko je pre-

šel jeseni bone za »kést«. V ozračju in med ljudmi je čutiti tisto, o čemer je mozgal nekdanji oglar. Današnji človek, ki se zbira na Mežaklji natanko ve, v čigavih rokah je usoda njegovega kruha. Ve, da ga lahko pečeta edinole njegova misel in njegova roka. In končno: razmere so izoblikovale rezultat stoletnega sna in tisočletnega boja.

Kruh ni več posladek, kakor je bil oglarju ali partizanu. In tisti, ki vemo, kaj pomeni biti lačen, lačen da se ti šibe kolena, lačen do

onemoglosti in skoraj do izgubljanja zmožnosti treznega presojanja, tisto smo tudi dobro razumeli glas iz zvočnikov, ki so nekajkrat tisto dopoldne pozivali vesele praznovance, naj ne odmetavajo ostankov kruha. Nam se je zdelo opozorilo smotno in umestno, čeprav mladi in najmlajši smisla opozorila niso mogli dojeti.

Praznovali smo na zgodovinskih tleh. Ni da bi kar naprej obujali spomine in skušali živeti samo od njih. Živeti moramo za lepi današnji dan in še srečnejšega jutrišnjega. In pri tem so nam spomini nekako v napoto. Zlasti mladi ljudje, ki jim je socializem nekaj danega in ga pojmujejo bolj kot formacijo, do katere so lahko skrajno kritični, poslušajo kdaj pa kdaj naše

spomine bolj kot pravljico in manj kot tisto kruto resničnost, s katero ni bilo prizanešeno ne nam ne množici rodov pred nami. Morda je prav, če se na zgodovinskih tleh ozremo okrog sebe tudi s kancem razumevanja za slovenskega oglarja, ki mu je bil stoletja kruh bolj redek in večji posladek kot potica. In prav je če skušamo razumeti, da je bilo tako s slovenskim partizanom.

Kadar gremo čez kopišče in hodimo po braški, ali ni dobro in prav, če slečemo malo koprene s patiniranih spominov preteklosti.

Zaradi tega ne bodo naša praznovanja nič manj vesela. Morda bodo na vrednosti in svojem globokem pomenu ter doživljajski pristnosti celo pridobila.

KONEC

»Pride naj! Ti veš, da ne maram ljudi. Če zaidem v okoliščine, da jih iščem, moram imeti zato dovolj tehtne vzroke. Se ti ne zdi? Ali mi ta hip zaupaš ali ne, se ne zgovarjam. Res, od decembra nimam zveze z njimi. Preden posumiš vame, pomisli, da sem prišel k tebi in jaz tebi zaupal.«

Podrobar je osvobodil burklje koščenega prijema, jih potegnil k sebi in se oprl nanje.

»Če je tako,« je rekel, »bo že nekdo prišel.« Kdaj, ne vem, a pred mrakom, kakor bi ti rad, zanesljivo ne. Saj veš, da se podnevi v teh dneh ne hodi po Pasji dolini.«

»Nič nekdo. Komandant naj pride, preden se stemni. Za vsakega drugega bo Pasja dolina prazna.«

»Lej ga no, kakšen ti je,« je oponesel Podrobar. Manj kot komandant zanj ni nič in podnevi naj gre na obisk, da ga boš lahko že na začetku doline prepoznal. V teh časih je tako, da velja previdnost za vse, ne le zate in zame.«

Vasilij je preslišal roganje. Razgrnil je pelerino in potegnil izpod nje vrečevinasto torbo. Razpel jo je in pokazal vanjo.

»Hlebec kruha prinesi in nekaj tobaka. Ne prvega ne drugega ne potrebujem zase.« Njegov glas je rahlo trepetal in čutiti je bilo, kako bi ga rad prisilil, naj ukazuje. Seveda se mu ni posrečilo, saj ni nikoli ne prosil ne ukazoval.

Podrobar je osvobodil burkle koščenega prijema, jih čez čelo, Vasilij pa je tiho čakal. Ni bilo videti, da ima namen ponoviti svoje besede ali oditi s prazno torbo.

V Podrobarjevi pameti so se spreletavale stotere možnosti, ki so vodile k enakemu zaključku. Kruh in tobak potrebuje za nekoga, ki je v hudi stiski.

»Poslušaj Vasilij!« je rekel in iskal njegove oči, ki so spokojno počivale v plamenih na sajasti steni. »Če je kdo pri tebi ali če je kjerkoli na Pokljuki, mu povej, da mu vsi skupaj pomagamo.«

Zdelo se je, kakor da ga sloki čudak ne posluša.

»Kruh in tobak prinesi!« je rekel.

Podrobar je posmrknil in polglasno zahudil.

»Če je prezebel, ozebljen ali ranjen, mu sam ne moreš pomagati. Bodi čudaški, kar je prav.«

»Zato naj pride komandant. Stori, kar sem ti naročil! Naprej ni najina skrb!«

Plameni so metali svoje odseve na smolasto sajasto steno in osvetljevali oba starca, ki sta stala nasproti, dokler Podrobar ni sprevidel, da mu ne preostane drugega, kakor odnehati. Zasukal se je in stopil v izbo.

Zena ga je sprejela z razprtimi očmi. Navadila se je tveganja in nevarnosti, ki so venomer ogrožale hišo. Dogodki popoldneva in večera pa so presegali moč njenih živcev. Precej natanko je dognala, kakšno nevarnost je odvrnil popoldne od hiše njen osiveli mož in zdelo si ji je, da prihaja s poključnim čudakom v hišo novo nič manjše tveganje. Kljub prošnji, ki jo je kmet prebral v njenih očeh, ji ni bil voljan ničesar pojasniti.

»Po hlebec kruha stopi v kamro!« ji je rekel. Iz zidne omarice je potegnil dve palici žvečilnega tobaka in ju potežkal v svoji žilnati roki.

Potem je stopil nazaj v vežo. Kruh in tobak je položil v vrečevinasto torbo, ki jo je Vasilij hitro zavezal. Potisnil jo je nazaj, zagrnil s pelerino in se zasukal. Odšel je ne da bi se zahvalil in pozdravil. Med durmi se je razgledal po planjavi, pritajeno požvižgal svojemu psu in stopil ven.

Podrobar je gledal za njim, dokler ni izginil v senci smrečja. Dolgo v noč si je belil glavo, kaj naj pomeni ta obisk.

XXIII

Proti tretji uri se je za gorami zganilo. Bilo je kakor da nekaj maje zamrznjeno zemljo. Polovica neba je ostala jasna in zvezdnata, druga polovica pa je bila zastrita s težkimi oblaki, ki so umazano odsevali v kristalnem pršiču. Skozi lesove se je pripodil piš, da je zamrznjeno drevje ječalo in se osipalo. Vrhovi hoj se niso vdalili. Zmrzal jim je ukazovala, naj kljubujejo. Zato je prvi jug besno tulil skozi nepokorjene gozdove.

Stražar, ki je bedel, Martin in Oskar, ki sta bredla proti rovtu in Podrobar, ki ni mogel spati, so dobro vedeli, kaj pomeni nenadni preokret. Bilo je, kakor bi se gore zganile in se skušale otresti okovov, v katere jih je zakovalo na začetku zime. Vendar so ječanje in piš, sile sproščanja in gibanje globoko pod snegom budili človeku grozo.

Stvar z lokacijami ni niti tako zapletena, kakor bi človek dejal, takole na prvo roko. Za nekaj sto milijonsko investicijo, ki bo krasila ali kazila okolico in postavljala nove vedute, se najde takole, recimo v nekaj dneh. Težje je, če želiš, moj državljane, recimo postaviti svojo lastno hišo. Pa tudi to še gre. V nekaj mesecih, v pol leta, kakor bi mignil, se lokacija najde. Najhuje pa je vele-razumljivo, in seveda, če bi kanil postaviti drvarnico, če želi ta ali ona turistična organizacija, podjetje ali društvo postaviti takšen ali drugačen kiosk. Ej, jej, to pa niso vsakdanje reči. Tu trajajo stvari, kako bi rekel, lahko toliko časa, da ti gre birokrat, ki jih rešuje, v za- služeni pokoj. Mladi se po- tem takoj ne znajde in ta- krat, če znaš, morda najdeš vakuum in dobiš štiri, šest ali osem kvadratnih metrov prostora, kolikor ga potre- buješ.

Se je namerilo, da so Ra- tečani zamenjali dotrajano, ne ravno lepo in premajhno gajbico, v kateri so na ob- mejnem bloku menjavali tu- je valute, dajali turistične informacije, če so bili na volji in so vedeli, po čem- prišleki vprašujejo ter delili prospekte, kadar so jih slu- čajno kaj imeli. Zamenjali so jo za lično škojeloško montažno hišico. Prejšnjo so postavili k Zelencem, češ, naj še tam malo služi. Notri ka- nijo urediti prodajo spo- minkov, lahko pa tudi vstop- nic za dostop k izviru, kdo ve, kaj se še vse skuha v njihovih glavah. In zdaj se začno dogajati stvari. Dragi moji, zdaj boste videli, kako vsemogočni znamo biti biro- kracijevi vojščaki, kolikšna je naša moč in kako smo še trdni.

Lična škojeloška hišica bo morala proč in stara, bogme, tudi ne bo smela nazaj. Pa tudi pri Zelencih ne bo sme- la biti. Tako je bilo razgla- šeno. Veste oni so oboje po- stavili brez gradbenega do- voljenja in vse tiste kilske dokumentacije, pa je rekel neki inšpektor svoj veto, svoj NE. In zdaj je ne. Pra- vijo, da ga ne bo nihče več preprosil in da ga ne kani preklicati, ker bojša kioski in lesene montažne hišice ne sodijo na Gorenjsko, pač pa mora biti vse trdno zabeto- nirano in postavljeno za zmeraj, če je grdo, da grdo ostane in se ne da premak- niti. Kaj bi takle kiosk, ki jih dandanašnji že kar z vi- ličarji prenašamo iz kraja v kraj? Ta ti pokazi vso nara- vo, zasvinja čistost urbani- stične zamisli, daje vtis na- še revščine in primitivizma in sploh, saj, ni vredno go- vora.

Kdo se ozira na to, da je tod še nebroj možnosti v majhnih in lahko tudi ličnih kioskih, za ustvarjanje čisto lepih sredstev, ki lahko s pametnim onegavljenjem čez nekaj let prinesejo možnost tudi za dražje gradnje. Ne, poceni ne bomo gradili, pro- vizorije ne bomo postavljali in čisto nič nas ne briga, kje bodo tujci menjali svoje denarce, kupovali kokto in čevapčice ter se dogovarjali ali jim kaže iti čisto dol na jug Jadrana po tej ali oni poti.

Vse v redu in prav, dokler ne- kje stoji še tako zanikrna baraka. Lahko tudi razpada. To nikogar ne moti. Bogne- daj pa, če se kdo spomni, da bi jo odstranil in jo zame- njal z ličnejšo, boljšo, pro- stornejšo. To pa ne. Tam, kjer je lahko smetišče, s ka- terega zaudarja, ne sme sta- ti nekaj lepega.

In zato, dragi moji, obri- šite se pod nosom. Na ob- mejnem prehodu v Ratečah ne boste sprejemali tujcev in menjali njihovih deviz v montažni hišici. Pri Zelen- cih ne boste prodajali spo- minkov in razglednic in v Martuljku boste lahko delali svoje turistične mahinacije pod vedrim ali oblačnim ne- bom, če jih boste že ravno hoteli. V Vrbi, Mojstrani, v Rovti in kjer si že bode bo- do stale trdne, drage, masiv- ne stavbe. Nič lesenega, lič- nega, takšnega brez temeljev, kar navsezadnje lahko vsak viličar prestavi, če se izkaže, da mora proč.

Mi birokrati, birokratov

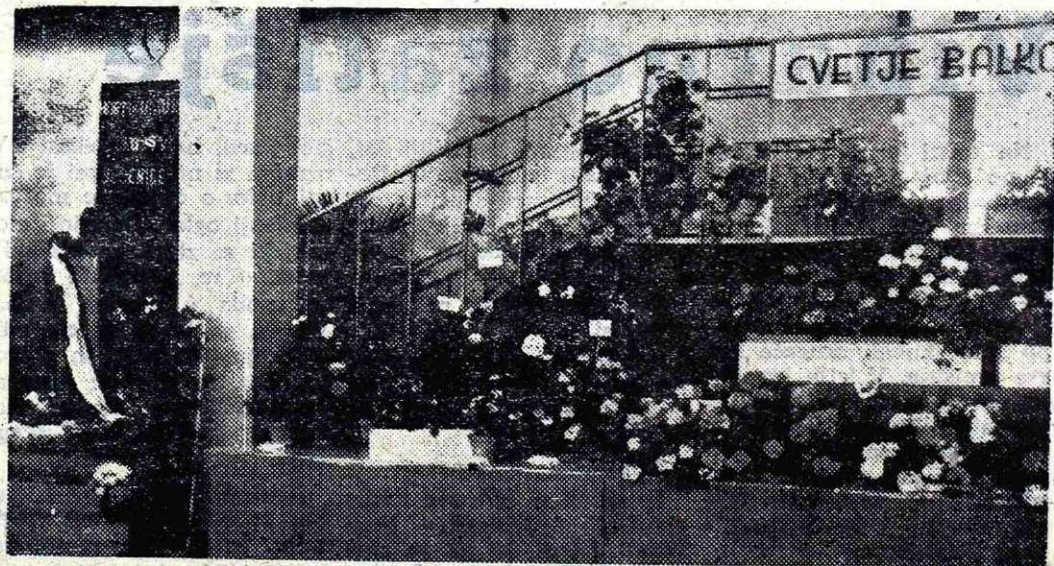
hrabri, da bomo vsak tak- šen poskus v kali zatrli. Bo- ste videli, da se nam bo to posrečilo. Naj ljudje obču- tijo našo moč in naj vedo, da birokracija ni kar tako, od muh.

Razstava cvetic

Hortikulturno društvo Je- senice je v počastitev občin- skega praznika priredilo raz- stavo cvetic v osnovni šoli »Toneta Čufarja« na Jeseni- cah. Z lepo uspelo razstavo si je društvo pridobilo dra- gocene izkušnje za bodoče razstave in sploh nadaljnje delo.

Otvoritvi razstave so pri- sostvovali člani skupščine občine Jesenice s predsedni- kom Ludvikom Slamnikom, direktorjem železarne inž. Hafnerjem, predsednikom ObSS Ludvikom Kejžarjem in drugimi predstavniki sta- novanjških skupnosti, kra- jevnih uradov itd. Razstavo je s krajšim nagovorom od- prl predsednik Sveta za kmetijstvo pri skupščini obče- ne inž. Janez Pšenica. Ogle- dalo si jo je zelo veliko šte- vilo obiskovalcev, ki so v po- govorih iznesli tudi marsi- kak koristen napotek. Tudi gostje so si z zanimanjem ogledali razstavljenjo cvetje in se s člani hortikulturnega društva pogovarjali o bodo- čem delu in načrtnem ureja- nju Jesenic in okolice.

Za uspelo razstavo gre za- hvala mnogim članom dru- štva, ki so požrtvovalno so- delovali in sploh društvu, ki je s svojim delom že večkrat dokazalo upravičenost ob- stoja. Njihove vrste so se prav ob razstavi spet pomno- žile in društvo sedaj šteje 180 članov, ki že težko čaka- jo začetek jesenskih preda- vanj, ki bodo predvidoma že v začetku septembra. Vse člane iz okoliških krajev, ki si želijo, da bi bila predava- nja tudi v njihovih krajih, pa vodstvo društva prosi, da čimprej sporočijo, kje naj bi predavanja bila in približno število interesentov, da bi lahko izdelali temu primeren in točen spored predavanj na Jesenicah samih in v okolici.

Pogled na del cvetlične razstave, ki jo je organiziralo hortikulturno društvo

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

8. in 9. avgusta ameriški barv. CS film **ŠTIRJE APOKALIPTIČNI JEZDECI**, ob 17. in 19.30

10. avgusta italijansko-francoski barvni film **KARTAGINA V PLAMENU**, ob 17. in 19. uri

11. in 12. avgusta francoski film **SEDEM SMRTNIH GREHOV**, ob 19. uri

13. in 14. avgusta češki CS film **IKARIA XB-1**, ob 19. uri

15. avgusta italijanski barvni film **POSASTI V RIMU**, ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVŽ«

8. in 9. avgusta francoski film **SEDEM SMRTNIH GREHOV**, ob 18. in 20.30

10. in 11. avgusta ameriški barvni CS film **ŠTIRJE APOKALIPTIČNI JEZDECI**, ob 18. in 20. uri, 11. avgusta samo ob 20. uri

13. in 14. avgusta nemški film **TUDI TO JE ŽIVLJENJE**, ob 20. uri

15. avgusta francoski film **DEKLICA V IZLOŽBI**, ob 18. in 20. uri

Kino Žirovnica

8. avgusta madžarski film **DEŽEVNA NEDELJA**

9. avgusta argentinsko-italijanski barvni CS film **LJU-BEZEN NA MEJI SVETA**

12. avgusta ameriški barvni CS film **ŠTIRJE APOKALIPTIČNI JEZDECI**

15. avgusta nemški film **TUDI TO JE ŽIVLJENJE**

Kino Dovje

8. avgusta argentinsko-italijanski barvni CS film **LJU-BEZEN NA MEJI SVETA**

9. avgusta madžarski film **DEŽEVNA NEDELJA**

13. avgusta ameriški barvni CS film **ŠTIRJE APOKALIPTIČNI JEZDECI**

15. avgusta francoski film **SEDEM SMRTNIH GREHOV**

Kino Koroška Bela

8. avgusta nemški film **TUDI TO JE ŽIVLJENJE**

9. avgusta francosko-italijanski film **UGRABITEV SABINK**

10. avgusta francoski film **SEDEM SMRTNIH GREHOV**

15. avgusta češki CS film **IKARIA XB-1**

Kino Kranjska gora

8. avgusta francosko-italijanski CS film **UGRABITEV SABINK**

9. avgusta nemški film **TUDI TO JE ŽIVLJENJE**

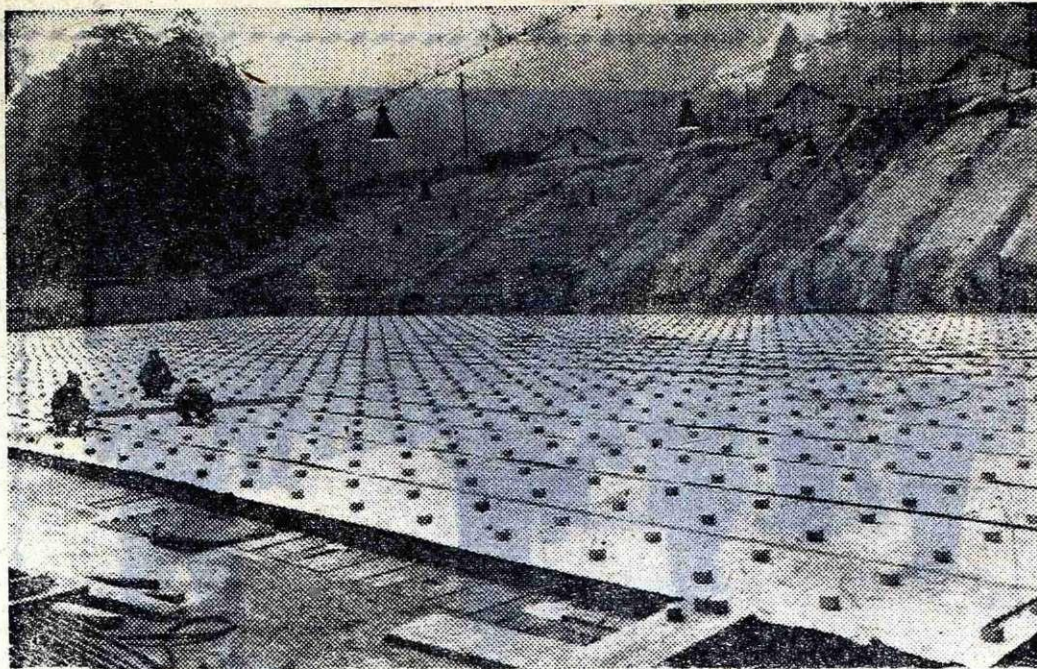
13. avgusta francoski film **SEDEM SMRTNIH GREHOV**

14. in 15. avgusta ameriški barvni CS film **ŠTIRJE APOKALIPTIČNI JEZDECI**

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 7. avgusta od 12. ure do 14. avgusta do 12. ure **ZAHODNI DEL JESENIC**: dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94, Rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Rajko Turk, Jesenice, Cesta revolucije 15, telefon 94, Rešilna postaja Jesenice.

Gradbena dela na drsališču Podmežakljo so v polnem teku. Na sliki: zabetonirana plošča

Bil sem v Staničevem domu

Že dolgo časa hodim po gorah in vselej, kadar hodim po strmih stezah, se razveselim varnega zavetja naših planinskih koč, posebno kadar sem utrujen, žejen ali moker in premražen. Prehodil sem po vzdolž in počez skoraj vse gore od Maribora do Bohinja, pa tudi drugje in moram priznati, da se nikdar prej nisem tako prijetno počutil, ko oni dan, ko sem pozno v mrazu prispel skozi Kot v Staničev dom.

Ne vem, kaj je vzbudilo v meni ta izreden občutek, mogoče razkošna razsvetljava, ali pa izredna čistoča v domu, lepo pohištvo, prijetna jedilnica, mogoče izredno

mitivne, neke tudi na drugačne, umazane in zanemarjene, zato tem bolj to razliko občutiš v Staničevem domu, ko namesto na koč, ki si jo navajen vsaj na takšni višini (2300 m), naletiš na pravcati razkošni hotel. Nikdar ne bi na tej višini, kamor vodijo le steze, pričakoval v spalnicah doma lepo negovan parket, lične postelje, čeprav v nadstropje, čudovito lepe in tople odeje ter ostalo, vse tako skladno,

fako po obliki kot po barvah.

Ko tako gledaš to lepoto, pokramljaš s prijaznimi oskrbniki ali poslušas o načrtih in idejah članov Planinskega društva Javornik, si prepričan, da bo to ustvarjeno in da bo Staničev dom čez čas ponos slovenskega planinstva, marljiv in požrtvovalni kolektiv Planinskega društva Javornik — Koroška Bela pa že sedaj lahko služi za primer vsem ostalim planinskim društvom. Prav zaradi tega in pa zato, da v imenu obiskovalcev izrečem vse priznanje temu izredno prizadevnemu kolektivu, sem napisal te vrstice. Ljubiteljem planin pa priporočam, da Staničev dom zagotovo obiščejo, če jih bo pot pripeljala v triglavsko gorovje, ker jim ne bo žal, pa čeprav bi zato morali napraviti tudi daljšo pot.

M. Polak

ZAHVALA

Ob tragični smrti moža, očeta

ANTONA TIŠOVA

se vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, iskreno zahvaljujemo. Prav tako ZB, tov. Martelaku in kolektivu žične valjarne, tov. Grošlju za poslovilne besede ob odprtem grobu, sodelavcem za častno spremstvo in vsem ostalim za podarjeno cvetje in vence, kakor tudi javniški godbi na pihala ter lastnikom osebnih avtomobilov, ki so nam nudili pomoč ob tragični smrti, najlepša hvala.

Zalujoči: žena Pepca, sin Edo in ostalo sorodstvo

UDARNIŠKA AKCIJA BRIGADIRJEV NA STOLU

Na prošnjo PD Jesenice je odšla v nedeljo, 26. 7. 1964 iz Kranjske gore skupina 58 brigadirjev na udarno akcijo na Stol, da pomaga pri izgradnji Prešernove koče. V tej skupini je bilo tudi 19 nemških študentov, ki skupno s študenti srednjih šol VIČ — RUDNIK urejajo smučišča v Kranjski gori.

Ta skupina brigadirjev je prenesla nekaj čez 100 desk. Pot je bila precej naporna, vendar je mladost premagala vse napore.

Ker je bila sončna nedelja, so brigadirji imeli lep razgled po Gorenjski in Koroški. Na večer so se brigadirji zadovoljni, vendar malo utrujeni vrnili v Kranjsko goro.

Tomaž Oven

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Kopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarnja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP • Gorenjski tisk •

Prireditvi za praznik

V petek so obiskali jesenice predstavniki obmejnih občin iz Avstrije in Italije, ki so si ogledali tudi tehniški muzej naše železarne in gradbišče novih valjarn na Belškem polju. Zvečer pa so bili prisotni na baletnem večeru solistov ljubljanske Opere, ki je bil v Titovem domu v počastitev občinskega praznika.

V počastitev praznika naše občine je bilo pretekli petek več različnih prireditev in otvoritev. Med najpomembnejša kulturna dogodka v tem okviru lahko brez dvoma štejemo otvoritev razstave likovnih del znanega tržaškega akademskega slikarja Lojzeta Spacala ter baletni večer solistov ljubljanske opere.

RAZSTAVA

Na področju likovne estetske vzgoje naših delovnih ljudi in mladine sta jeseniška DPD Svoboda »Tone Čufar« in njena likovna sekcija »Dolik« pokazali v letošnjem letu lep napredek. Ze nekaj mesecev nazaj lahko vsak mesec občudujemo v mali dvorani pri »Jelenu« na razstavah likovne umetnine naših mojstrov palete sedanosti in »preteklosti«. V tem okviru pomeni sedanja razstava Spacalovih barvnih lesorezov, tako v tehniki kakor tudi v izrazu, nekaj čisto posebnega in tudi drznega. Zato se močno razlikuje od vsega tistega, kar smo doslej v okviru teh razstav lahko videli. Vendar tako je prav, kajti tudi na področju kulturne in estetske vzgoje moramo biti napredni in korakati s časom, čeprav je to včasih težko in zahteva več truda in časa.

Lojze Spacal je bil rojen leta 1907 v Trstu in ga lahko z ozirom na njegovo umetniško doživljanje Krasa, ki ga izraža v svojih številnih delih, primerjamo kot umetnika s pesnikom Srečkom Kosovelom. Študiral je v Italiji in imel kot zaveden Slovenec težave s takratnimi fašističnimi oblastmi ter je bil tudi konfiniran. Danes je svetovno znan, posebno kot specialist za barvni lesorez, pri katerem se je navzočim še dolgo v prijet-dokopal do res svojstvenem spominu.

Prejel je za svoja dela vrsto mednarodnih nagrad in mnoge galerije doma ter v inozemstvu imajo obešene njegove grafike, saj je tudi razstavljal v številnih svetovnih središčih.

Na razstavi v mali dvorani delavskega doma pri »Jelenu« smo videli skupno 24 barvnih lesorezov, med katerimi prevladujejo motivi z naše morske obale in Krasa. Vtisi, ki jih ima obiskovalec pri ogledovanju posameznih del so različni, saj prevladuje pri nekaterih močna abstraktnost, medtem ko so drugi nekoliko bolj realistični in povprečnemu obiskovalcu bolj dostopni. Brez dvoma pa dokazuje razstava, da je Spacal izredno močna umetniška osebnost, ki se je tudi s samo tehniko izdelave teh lesorezov dokopal skoraj do popolnosti. Že samo zato je razstavo vredno videti.

BALET

Na predvečer praznika so bili številni gledalci, med katerimi so bili tudi predstavniki naših sosednjih domačih in zamejskih občin, priča še drugemu pomembnemu umetniškemu dogodku v gledališču »Tone Čufar«.

Videli smo baletni večer renomiranih solistov ljubljanske opere: Tatjane Remškarjeve, Lidije Sotlarjeve, Brede Šmidove, Vide Volpi in Metoda Jerasa, Janeza Mejaca ter Staneta Polika. Ob spremljavi odličnega pianista Huga Berganta so izvajali baletne odlomke iz oper in baletov skladateljev Čajkovskega, Dvořaka, Gounoda, Hrističa, Lhotke in Švare.

Nastop ljubljanskih mojstrov baletne umetnosti je bil brez dvoma za jeseniško publiko izredno umetniško doživetje in bo ostal vsem navzočim še dolgo v prijet-dokopal do res svojstvenem spominu.

K.

Koncert v bolnišnici

Mešani pevski zbor »Franca Menčinger« Javornik — Koroška Bela je v soboto, 1. avgusta obiskal bolnike, ki se zdravijo v jeseniški bolnišnici in tam priredil koncert. Zbrane bolnike ter primarija dr. Hafnerja in ostale goste je najprej pozdravil predsednik društva tov. Janko Orešnik in v kratkem nagovoru podčrtal, da koncert pesmi, ki jih je mešani pevski zbor pripravil pod vodstvom neumornega pevovodje Leopolda Mejaca, sodi tudi v okvir proslav in praznovanj občinskega praznika. 35-članski pevski zbor je nato zapel deset pesmi. Na sporedu so bile pesmi Beethovna, Srebotnjaka, Simonitija in drugih skladateljev. Odobravnje, s katerim so bolniki nagradili pevce z Javornika, potrjuje, da so takšni obiski in kratki kulturni programi v jeseniški bolnišnici zaželjeni tudi v prihodnje. To je poudaril tudi primarij dr. Hafner, ko se je zahvalil pev-cem in pevovodju za njihov

trud ter pozornost, da so ob občinskem prazniku 1. avgustu obiskali bolnišnico.

—or

Utrinki iz Crikvenice

Prehitro minevajo dnevi. Tako si je mislil skoro vsak, ki je v drugi polovici julija preživil svoj dopust v domu Železarne Jesenice v Crikvenici. Toplo morje in dobra hrana vlivata novih moči za delo, razpoloženje pa je treba ustvariti. In to se je tovarišu upravniku Radu Simikiču res posrečilo. Pozoren na vse je skušal ustreči slehernemu. Prijetno je goste presenetila njegova odločitev, da priredi srečolov. Mnogo veselega pričakovanja in šaljivega ugibanja so povzročili razstavljeni dob-bitki. Sreča, jih je tako razdelila, da so jih gostje v vselem razpoloženju skupaj užili in se je sonce prezgodaj nagnilo v zaton.

—r—

Kdo bo zadel glavni dobitek — pečenega prašička?